

CURIERUL UCRAINEAN

Luptati și veți învinge!

M. Ulebranka

Serie nouă, nr. 285-286 / aprilie 2015

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

După cum informează site-ul Ambasadei Ucrainei în România, la 17 martie 2015, au avut loc convorbiri între președintele Ucrainei, Petro Poroșenko și președintele României, Klaus Werner Iohannis, în cadrul vizitei oficiale a șefului statului român în Ucraina.

Pe baza rezultatelor acestor convorbiri cu președintele României, Klaus Werner Iohannis,

„Ucraina declară cu tărie că ea va îndeplini fiecare punct“, a subliniat președintele.

El a mai comunicat că a adresat părții române rugămintea să susțină apelul Ucrainei către Consiliul de Securitate al ONU și Consiliul Uniunii Europene privind trimiterea forțelor de menținere a păcii pentru asigurarea securității pe linia de conflict și pe linia sectorului necontrolat ale frontierei

ХРИСТОС БОЖКРЕС!

Urare de Paște

Cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Paștilor, vă dorim multă sănătate și o primăvară frumoasă cu multe bucurii.

Fie ca Învierea Domnului să vă aducă lumină, încredere, iubire, speranță și clipe de neuitat alături de familie și prieteni.

Hristos a înviat!

șeful statului ucrainean, Petro Poroșenko, a declarat că în relațiile ucraineano-române se va trece într-o nouă etapă.

„Am convenit ca activitatea Comisiei prezidențiale comune să fie reluată și să ținem următoarea ședință a acesteia cu prilejul vizitei mele la București. În timpul discuțiilor pline de conținut, am definit direcțiile de colaborare de perspectivă în domeniile economico-comercial, energetic, ecologic, în transporturi și în infrastructură care vor avea rezultate foarte concrete și practice“, a spus Petro Poroșenko.

Potrivit afirmațiilor șefului statului ucrainean, împreună cu președintele României „am discutat cu succes și unele probleme sensibile din cadrul relațiilor bilaterale, cum este problema canalului Dunărea-Marea Neagră, am convenit să continuăm dialogul constructiv în această direcție atât la nivel bilateral, cât și la nivelul organizațiilor internaționale“. „Demonstrăm, astăzi, că suntem capabili să identificăm soluții comune reciproc avantajoase în probleme care nu și-au găsit rezolvarea de-a lungul multor ani“, a menționat președintele ucrainean.

Președintele Petro Poroșenko a mulțumit sincer șefului statului român pentru faptul că România a ratificat prima Acordul de Asociere a Ucrainei cu UE. „Acest lucru va intra pentru totdeauna în istoria relațiilor ucraineano-române. Totodată, el exprimă atitudinea României față de perspectiva europeană, față de perspectiva dobândirii de către Ucraina a calității de membru al Uniunii Europene“, a menționat Petro Poroșenko. Șeful statului a mulțumit pentru disponibilitatea României de a susține la toate nivelurile ca Ucrainei să-i fie oferită perspectiva intrării în UE.

Președintele a mulțumit țărilor europene și României pentru faptul că susțin în mod permanent și ferm suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei și a atras atenția celor prezenți că „Ucraina, militarii ucraineni, apără în estul Ucrainei libertatea și independența tuturor țărilor și popoarelor europene“.

Președinții Ucrainei și României au analizat și au ajuns la concluzia că este necesară îndeplinirea fermă și integrală a înțelegerilor de la Minsk.

de stat. „Aceasta va asigura o stabilizare mai bună a situației și ne va putea ajuta să evităm numeroase victime“, a subliniat președintele ucrainean.

Ambii președinți au convenit că este necesară o modernizare substanțială a sistemului de securitate în regiunea Mării Negre.

O atenție deosebită a fost acordată evenimentelor din Republica Moldova, în special din regiunea transnistreană. „Am convenit să ne coordonăm acțiunile legate de Transnistria pentru a contribui la dezghețarea acestui conflict și pentru a ajuta Moldova suverană și independentă să-și reintegreze regiunea transnistreană în Moldova“, a informat Petro Poroșenko.

De asemenea, potrivit afirmațiilor președintelui, el a convenit cu șeful statului român să intensifice substanțial micul trafic de frontieră. „Am trasat miniștrilor noștri sarcina ca prin intermediul mecanismului micului trafic de frontieră să simplificăm regimul trecerii frontierei“, a spus președintele. În continuare, vor fi date dispoziții privind crearea unor puncte comune de trecere a frontierei care vor contribui la combaterea corupției, la simplificarea trecerii frontierei și la reducerea timpului de așteptare.

Președinții au convenit că în timpul summitului din Riga al „Parteneriatului Estic“, România va susține ca UE să acorde cetățenilor Ucrainei regimul fără vize.

Președintele Poroșenko a mulțumit președintelui României pentru inițiativele acestuia ce privesc dezvoltarea „Parteneriatului Estic“ care vor face ca acest instrument să devină mult mai eficient.

Președintele Klaus Werner Iohannis a comunicat, la rândul său, că în cadrul întâlnirii au fost discutate perspectivele colaborării între Ucraina, România și Polonia ca țări apropiate din punct de vedere geografic și istoric. „Consider important că avem câțiva vecini care respectă frontierele. Trebuie să intensificăm colaborarea regională între Polonia, Ucraina și România, să creăm un grup de solidaritate. Această intensificare a coordonării în Europa de Est va întări substanțial colaborarea la nivel regional și general european“, a subliniat președintele României.

Comunicat de presă privind tradiția sărbătorilor pascale la ucraineni

Sărbătorile de Paște mi-au oferit plăcutul prilej de a fi alături de membrii comunității de ucraineni din județul Timiș, Învierea Domnului întâmpinând-o, alături de domnul Iura Hleba, președintele filialei Timiș a UUR și prim-vicepreședinte al Uniunii Ucrainenilor din România, și de familiile noastre, la Biserica Ortodoxă Ucraineană din Timișoara.

În mod tradițional, de Paște, familiile de ucraineni se reîntregesc, împreună mergând la biserică pentru a lua lumină. Slujba de Învieră presupune, pe lângă rostirea de către preot a tradiționalului „Hristos a înviat!”, înconjuratul bisericii de trei ori, de către preot și credincioși, precum și sfințirea coșurilor aduse de fiecare familie. Aceste coșuri conțin preparate culinare gătite după specificul ucrainean, dar și bine cunoscutele ouă roșii, cozonac, pască, fiecare coș fiind acoperit cu un ștergar cusut manual cu diverse simboluri pascale și, în anumite zone, împodobit cu ramuri de tuia de munte. De menționat că acest obicei al sfințirii, după slujba de Învieră, a coșului cu bucatele de Paște, s-a păstrat până în prezent doar în comunitățile de ucraineni. După liturghie, credincioșii merg acasă, unde gustă din bucatele sfințite, dar numai după ce iau anafură și respectă obiceiul spălării pe față cu apa sfințită în care s-a pus un bănuț de

argint și un ou încondeiat, pentru a fi sănătoși și a avea noroc tot anul.

În Bucovina și în unele zone din Maramureș, în prima zi de Paște, credincioșii ucraineni rămân acasă și petrec în familie, pentru ca în a doua zi să meargă la biserică, să aprindă lumânări pentru cei plecați dintre noi, să-și viziteze prietenii, rudele și vecinii, copiii mici primind ouă roșii. Ouă roșii sau ouă încondeiate primesc și băieții care merg în vizită acasă la fete pentru a le stropi, în mod simbolic, cu parfum.

Un obicei deosebit în perioada sărbătorilor pascale este cel al încondeierii ouălor, în Joia Mare, de către ucrainenii din Bucovina, aceștia având procedee specifice care s-au păstrat de-a lungul timpului, chiar dacă acum sunt mult mai puțin folosite vopselele naturale obținute din coji de ceapă, de nuci sau flori de câmp, ca odinioară.

Cu ocazia fiecărei sărbători religioase, constat cu bucurie că, minoritatea pe care o reprezintă în Parlamentul României este una de oameni foarte credincioși și, mai mult, înțelegând importanța legăturii cu biserica, aceștia transmit mai departe tradițiile moștenite de atâtea generații. Mulțumesc și pe această cale preoților, cadrelor didactice, precum și tuturor celor care se implică în păstrarea obiceiurilor și tradițiilor ucrainene și depun eforturi pentru antrenarea copiilor în astfel de activități. Îmi doresc ca zi de zi, prin ceea ce facem, să consolidăm acest trend și să ne definim cu mândrie, ca etnie ucraineană, și peste ani.

Ion MAROCICO,
deputat UUR

Mesaj de Paște

Stimați ucraineni de pretutindeni,

În aceste zile ale sărbătorilor de primăvară, când întreaga natură renaște, iar inimile sunt cuprinse de nespusă bucurie și înflăcărare, vă rog să primiți felicitările mele cordiale cu prilejul sărbătoririi Învierii lui Hristos.

Fie ca Dumnezeu cel Înviat să vă întărească forțele fizice și spirituale, să vă binecuvânteze cu dragoste, înțelegere și bunăstare.

Să-i amintim, în ziua Învierii Domnului, în rugăciunile noastre, pe toți aceia care și-au jertfit viața pe front în lupta pentru Independența Ucrainei, pe aceia care apără cu arma în mână Ucraina noastră, pe aceia care, în spatele frontului, ajută Patria noastră să reziste în confruntările cu perfidul agresor.

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Cu stimă,

Mychailo Ratușnyi,
Președintele Consiliului Ucrainean
Mondial de Coordonare

Declarație politică

Studiul religiei nu poate lipsi din școli

Am asistat în ultima perioadă la o amplă dezbatere, artificial creată în opinia mea, pe un subiect de interes pentru elevi, părinți, cadre didactice și reprezentanți ai societății civile: studiul religiei în școli. Dincolo de multitudinea de păreri pro și contra, rezultatele au fost mai mult decât convingătoare: la nivel național, aproximativ 90% dintre elevi și-au exprimat opțiunea de a participa la orele de religie, în timp ce în comunitățile de ucraineni, elevii s-au înscris în procent de 100%. Pentru mine, rezultatul nu poate fi decât îmbucurător pentru că ucrainenii s-au definit de-a lungul timpului ca un popor credincios, ancorat în valorile creștine. Avem datoria de a consolida relația dintre școală și biserică și de a continua formarea copiilor noștri în sensul statorniciei în credință.

Religia a fost și va rămâne parte integrantă a culturii noastre, de aici rezultând necesitatea permanentă în trasarea reperelor social-morale ale tinerii generații. De la momentele istorice cu încărcătură religioasă, la exemplele din pildă, de la semnificații mai puțin înțelese, la bine cunoscutele obiceiuri și tradiții de sărbători, toate contribuie la formarea unui tânăr și la pregătirea sa pentru viață.

Rolul cadrelor didactice, dar și al preoților, în acest context este unul definitoriu. Am apreciat în permanență dăruirea și căldura cu care aceștia strâng laolaltă tinerii la diverse evenimente culturale sau religioase, cum se implică în păstrarea tradițiilor de sărbători, făcând copii dornici de a afla lucruri noi și de a participa la activitățile specifice. Școala și biserica sunt stâlpi ai fiecărei comunități, iar un tânăr trebuie să dobândească un solid bagaj de cunoștințe, pentru a putea mai târziu să facă față provocărilor. În comunitatea noastră, orice sărbătoare aduce aproape deopotrivă tineri și vârstnici, oameni extraordinari care trăiesc cu bucurie astfel

de momente. Să nu uităm că în România avem 33 de biserici ortodoxe ucrainene, 3 mănăstiri ortodoxe ucrainene, 17 biserici greco-catolice, un Vicariat Ortodox Ucrainean la Sighetu Marmăției și două Protopopiate la Sighet și, respectiv, la Lugoș.

De aceea, consider că participarea elevilor la orele de religie nu poate fi decât spre binele societății și în avantajul fiecărui elev. Dacă în județele în care există comunități de ucraineni, toți elevii și-au exprimat dorința de a studia religia, este pentru că noi, la rândul nostru, ne-am păstrat identitatea spirituală și am reușit să transmitem tinerii generații valorile care de-a lungul timpului ne-au ținut împreună și ne-au îmbogățit viața.

Religia nu poate lipsi din școli. Prin studiul ei, se modelează comportamentele copiilor noștri, ei învățând ce este dreptatea, adevărul, recunoștința, demnitatea și înțelegând astfel că, solidaritatea nu se rezumă doar la deschidere față de problema aproapelui, ci presupune și o vorbă bună sau un gând curat.

Mulțumesc Patriarhiei Române pentru deschiderea și sprijinul acordat în discuțiile avute care s-au finalizat cu posibilitatea ca, în acele unități de învățământ în care nu sunt cadre didactice specializate în predarea religiei, această materie să fie predată de preoți, în limba ucraineană. Nu în ultimul rând, doresc să evidențiez în mod deosebit implicarea preotului Ion Pițura, vicarul general al Vicariatului Ortodox Ucrainean din Sighetu Marmăției, a preoților din bisericile ortodoxe ucrainene, precum și a inspectorilor școlari pentru minoritatea ucraineană și a cadrelor didactice care predau în comunitățile de ucraineni, pentru eforturile de menținere a tradițiilor, de educare a tinerilor în spiritul moralei creștine, de cultivare a binelui și a dragostei de frumos, a relațiilor de prietenie și de ajutor reciproc. Educația rămâne cel mai important instrument pe care o societate îl are pentru a-și schimba în bine destinul.

Ion MAROCICO,
deputat UUR

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu

Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“

Alex Berca, Ucraina. Un punct de vedere geopolitic (București, 2014)

Recent, a apărut cartea cu titlul de mai sus, semnată de dr. Alex Berca, economist american de origine română, absolvent al ASE din București, care a devenit unul dintre economiștii cei mai cunoscuți și respectați din Statele Unite. Revoltat de poziția Rusiei față de țările care au făcut parte din fosta URSS, de metodele de manipulare, șantaj și intervenție militară, pentru a le readuce în sfera ei de influență, autorul vrea, prin această carte, să atragă atenția statelor în care locuiește o însemnată populație rusofonă că acest lucru servește Moscovei drept pretext pentru a interveni în treburile lor interne și a intimida regimurile statelor respective.

Lucrarea este prefătată de Excelența Sa domnul Teofil Bauer, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în România, un foarte bun cunoscător al problemelor ucrainene, care, printre altele, arată că *Ucraina. Un punct de vedere geopolitic* a dr. Alex Berca „este prima carte în România și una dintre puținele în lume care ne prezintă o proaspătă viziune, bine argumentată și documentată asupra actualelor evenimente din Ucraina și legat de tot ce se întâmplă în jurul ei după anexarea în martie 2014 de către Federația Rusă a Republicii Autonome Crimeea și susținerea masivă militară, politică, diplomatică și

informațională de către ruși a teroriștilor proruși din estul Ucrainei“. Lucrarea redă desfășurarea evenimentelor care au dus la anexarea Crimeei, descrie, pe scurt, evoluția politică din Ucraina de după 1989, de la aservirea față de Rusia până la schimbarea radicală a orientării țării spre Uniunea Europeană, reacția Moscovei față de modificarea politicii Kievului, descrie pozițiile adoptate de UE și SUA, inclusiv introducerea sancțiunilor economice față de Rusia. Dar se poate spune că sancțiunile impuse nu au fost dure, ci mai degrabă ne semnificative, ceea ce i-a dat impresia președintelui Putin că drumul ales de el este corect și chiar ușor de parcurs. Folosindu-se de „arma“ resurselor energetice de care dispune Rusia și de faptul că multe dintre țările dezvoltate sau în curs de dezvoltare au nevoie de petrol, președintele Putin încearcă să aleagă calea de refacere a marii Uniuni Sovietice prin diverse strategii politice. Așa se explică faptul că după anexarea Crimeei conducerea Federației Ruse a trecut la sprijinirea cu arme și personal calificat a unor grupuri extremiste separatiste din estul Ucrainei, căutând să creeze un dezechilibru economic și social în

Ucraina și, în acest fel, o cale mai ușoară de anexare.

O parte interesantă a lucrării o constituie analiza procesului de rusificare a statelor componente ale fostei Uniuni Sovietice. Acest lucru, arată autorul, nu a fost o consecință firească a unor migrații sau deplasări ale populației, ci o politică conștientă a statului comunist de transfer al populației în vederea slăbirii caracterului național al țărilor respective. În cei 70 de ani de regim sovietic au fost deportați polonezi, ucraineni, lituanieni, letoni, estoni, germani, tătari, români din Moldova și din zona Cernăuți etc., considerați „dușmani ai clasei muncitoare“. Aceste deportări au afectat profund compoziția etnică a Uniunii Sovietice. Prin astfel de procedee a fost creată și majoritatea rusofonă din Crimeea, ceea ce a facilitat formularea pretextului folosit de Putin de „protejare a fraților ruși“ și de anexare a peninsulei.

Cartea se încheie cu „unele soluții referitoare la criza Ucrainei“ în care se preconizează „o acțiune comună a forțelor NATO“ și „descurajarea acțiunilor militare rusești în Ucraina“.

Cartea este interesantă și o recomandăm cititorilor din România.

Ion ROBCIUC

Alegeri locale la Remetea Mică

În localitatea Remetea Mică ce aparține filialei Timiș a UUR au avut loc alegeri pentru biroul organizației locale și sărbătorirea a 25 de ani de la înființarea UUR. La acest mare eveniment au fost prezenți dl

Hleba Gheorghe, președintele filialei Timiș a UUR, dl Drozd Vasile, vicepreședinte al filialei Timiș a UUR, dl Bartha Francisc, primarul din localitate, profesoara Hrin Ana, președinta organizației Remetea Mică a UUR. Evenimentul a început cu un cuvânt al domnului președinte Hleba Gheorghe, referitor la sărbătorirea a 25 de ani de la înființarea UUR. A mai luat cuvântul domnul primar Bartha Francisc care a vorbit despre cetățenii ucraineni din localitate. În continuare președintele Hleba Gheorghe a înmănat diplome și plachete jubiliare domnului primar Bartha Francisc pentru buna colaborare cu ucrainenii din localitate, doamnei Hrin Ana pentru excelența prestație la conducerea organizației UUR Remetea Mică, domnului Hrin Nicolae pentru prestația muzicală la nivel național, cât și internațional, preotului paroh Vișovan Adrian, și domnului Nan Vasile, primul președinte al UUR din Remetea Mică.

Momentul foarte important care a urmat a fost alegerea noului birou al UUR din localitate. Acest moment a început cu un cuvânt al dnei Hrin Ana care a prezentat darea de seamă, evidențiind ce s-a realizat în localitatea Remetea Mică. Apoi a început alegerea noului birou al UUR Remetea Mică, alcătuit din: prof. Hrin Ana, președinte, Calena Maria, vicepreședinte, Coreniuc Vasile, secretar, Banianschi Vasile, membru, Arsa Ana membru. În încheiere, dl președinte Hleba Gheorghe a urat noului birou ales mult succes.

Ana HRIN

CONCURS NAȚIONAL „ISTORIA ȘI TRADIȚIILE UCRAINENILOR“

În ziua de 28 martie a.c., la Colegiul Național „Mihai Eminescu“ din Suceava a avut loc concursul național „Istoria și tradițiile ucrainenilor“ pentru elevii claselor IV-XII. Concursul a fost pregătit de doamna Lucia Mihoc, profesoară de limba ucraineană la Colegiul Național „Mihai Eminescu“ din Suceava care consideră că acest concurs are ca obiectiv principal păstrarea valorilor etnice și culturale ale minorității ucrainene și încurajează tinerii să exploreze tradițiile părinților și bunicii.

Scopul acestui concurs a fost cunoașterea și promovarea tradițiilor și obiceiurilor de pe întreg teritoriul românesc, unde trăiesc și muncesc ucrainenii. De aceea, elevii din județele Botoșani, Timiș, Maramureș și Suceava au prezentat sau au trimis prin poștă eseuri interesante și fotografii despre tradițiile și ceremoniile de Paște, cum ar fi: Duminica Floriilor (Becikova Nedilea), jocurile de Paște, încondeierea ouălor, coșul cu bucate; de Crăciun: Ajunul, masa din Ajun, colindul copiilor, colinda bisericească; obiceiurile de botez, nuntă, înmormântare moștenite de la bunici și străbunici, precum și diverse broderii, haine populare, ouă încondeiate, ștergere. În cadrul concursului s-a realizat o expoziție de fotografii, cuprinzând imagini cu obiceiurile și datinile amintite mai sus.

Concursul a avut două secțiuni: eseu și fotografie. Pentru evaluarea rezultatelor concursului s-a constituit un juriu format din: lector universitar dr. Anamaria Herțanu, prof. Elvira Codrea, consilier în Ministerul Educației și prof. Serafyma Kryhan din Cernăuți, autor de manuale. Elevii premiați au primit diplome din partea Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

În finalul concursului a avut loc un program artistic. Grupul „Vyșyvanka“ de la Colegiul Național „Mihai Eminescu“ din Suceava, coordonat de prof. Lucia Mihoc și grupul „Huțulca“ de la Școala Gimnazială din Brodina, pregătit de prof. dr. Coneac Viorica au prezentat melodii și dansuri ucrainene. Concursul a fost finanțat, ca de obicei, de Uniunea Ucrainenilor din România.

Alexandra CEGA

Ouăle încondeiate - un brand al Bucovinei

„Dup-atâta frig și ceață/Iar s-arată soarele“, cum a scris poetul George Topârceanu în cunoscuta sa poezie „Primăvara“, a corespuns întocmai zilei de 31 martie a.c. căci, după o lungă perioadă de timp în care tot cerul a fost acoperit de nori, a plouat și a fost frig, în aceea zi, deasupra orașului-stațiune Gura Humorului din Bucovina, într-adevăr, norii s-au risipit, a apărut soarele, iar razele sale au scaldat în lumină natura înconjurătoare, oferind cu dărnicie mult așteptata căldură a primăverii.

Pentru locuitorii acestui oraș faptul a avut un plus de importanță, deoarece a favorizat din plin desfășurarea unui eveniment care are loc în fiecare primăvară, și anume Târgul de Paști. Inclus în programul Consiliului Județean Suceava, „Paștele în Bucovina“, care cuprinde o multitudine de manifestări (expoziții de pictură și desene ale copiilor, festivaluri de muzică corală religioasă, concerte de Paști și altele), întregeste șirul evenimentelor din perioada Sărbătorilor Pascale din acest județ.

Manifestare tradițională, Târgul a ajuns anul acesta la a XVII-a ediție. Organizat de Primăria orașului Gura Humorului, Centrul Cultural „Bucovina“ din Suceava, Centrul Cultural și Muzeul Obiceiurilor Populare din Gura Humorului, acesta are loc, anual, întotdeauna în marțea premergătoare sărbătoririi Floriilor din calendarul creștin-ortodox, care anul acesta a fost, așa cum am arătat la început, la data de 31 martie. În cadrul Târgului, aflat în incinta muzeului local, în mod obișnuit cu această ocazie sunt expuse diferite produse ale unor creatori populari din regiune provenite din așa-numite „activități handmade“ (termen relativ recent, dar folosit tot mai des) cum ar fi: cusături, broderii, împletituri din nuiele, ceramică, lemn sculptat, dar, mai ales, ouă încondeiate.

Vedere generală a Târgului

Luând cuvântul la deschiderea Târgului, dl Călin Brăteanu, directorul Centrului Cultural din Suceava, a arătat că în privința acestor produse, îndeosebi a ouălor încondeiate (închistrite), Bucovina este renumită atât în țară, cât și peste hotare, acestea constituind „brandul Bucovinei“ și sunt considerate deja un produs cultural. Datorită unei colaborări fructuoase cu străinătatea, produsele meșterilor bucovineni vor ajunge curând să fie expuse și la Londra. La rândul său, dl Florin Cramariuc, președintele Asociației Meșterilor Populari din Bucovina (o persoană deja bine cunoscută cititorilor noștri atât din articolele apărute în presă, cât și datorită aparițiilor sale pe posturile de televiziune) a subliniat faptul că manifestarea respectivă are ca scop identificarea, sprijinirea și promovarea anumitor meșteșugari și revigorarea meșteșu-

gurilor tradiționale. În ceea ce privește, în mod deosebit, ouăle încondeiate din Bucovina, ele deja sunt considerate adevărate bijuterii de artă cunoscute chiar și în Noua Zeelandă, Brazilia, Statele Unite ale Americii și în alte părți și țări ale lumii.

Iasinovschi Petronela împreună cu gemenii Andreea și Andrei

Ca și la edițiile precedente, și anul acesta prezența cea mai mare a meșterilor-artizani a fost a celor de ouă încondeiate, ponderea mai mare fiind a celor din Paltinu - o localitate cu populație covârșitor huțulă unde arta închistritii ouălor este o tradiție din moși-strămoși,

ei fiind adevărați maeștri cunoscuți atât în țară, cât și peste hotare. Eu, fiind un vizitator consecvent al acestui târg, și anul acesta am avut plăcerea să reîntâlnesc aici artizani pe care am avut ocazia să-i cunosc la edițiile anterioare, printre aceștia aflându-se Evdoșec Silvia, Fercal Lucreția, Fercal Mirela, Iasinovschi Petronela cu cei doi copii gemeni, Andrei și Andreea, Ciuverca Aurelia, Macovei Georgeta, Fercal Rodica, Niga Mădălina, Ancuța Aurica, Buhalo Elena cu fetița Paula, toate din Paltinu, dar și pe Todașcă Elena, Todașcă Ancuța și Candrea Victoria din Poiana Stampei și Candrea Minorica din Dorna Candreni. Au fost și artizani noi - Fundiuc Ancuța cu fiica Victoria din Rădăuți (Ulma). Mulți dintre ei sunt rude apropiate sau fac parte din aceleași familii.

După cum am arătat, majoritatea meșterilor-artizani prezenți și de această dată provin din zona Bucovinei cu populație preponderent huțulă, unde arta încondeierii ouălor este o tradiție moștenită din generație în generație. Elocvente în această privință sunt vârsta participanților de la cea mai tânără, de 6 ani, la vârste mai înaintate „de bunică“: Georgeta Macovei, Lucreția Fercal sau Maria Mihaela Chariuc, precum și „destăinuirile“ făcute cu

Ouă încondeiate cu specific huțul

ocazia interviuării lor de către subsemnatul, din care prezint câteva.

Doamna Chariuc Maria Mihaela a „prins“ secretul încondeierii ouălor la vârsta de 8 ani de la... tatăl său, care, la rândul lui, învățase de la bunica sa după mamă din familia Voloșeniuc. Ea are două fete și doi nepoți - băiat și fată - în clasa a cincea care, la rândul lor, promit a fi viitoare talente în această artă. Tot de la 8 ani a învățat acest meșteșug și doamna Fercal Rodica. Buhalo Elena a învățat la 11 ani de la mama sa Iurniuc Aurelia și bunica sa Iurniuc Evdochia. Fiica ei Paula - prezentă și ea la acest târg - la vârsta de 6 ani este pasionată de pe acum de acest meșteșug. Semnificativ este și faptul că în majoritatea familiilor membrii acestora se pricep și la țesut, brodat, la sculptarea lemnului, deci sunt talentați și în alte meșteșuguri. Prezentarea la acest târg a unor astfel de produse (broderii, ii, prosoape țesute, bun-dițe, sculpturi în lemn, ceramică și altele) a fost preponderent din zona Humorului.

Și ediția actuală a Târgului a beneficiat de prezența unui însemnat număr de vizitatori, unii fiind chiar și turiști străini sosiți pe meleaguri bucovinene cu ocazia Sărbătorilor Pascale. Aceștia au avut numai cuvinte de apreciere privind calitatea produselor prezentate, dar și de laudă la modul de organizare a Târgului - ceea ce constituie garanția și a unor ediții viitoare cel puțin la fel de reușite. Elocventă în acest sens este afirmația primarului orașului

Evdoșec Silvia și Macovei Viorica demonstrând practic încondeierea ouălor

Gura Humorului, dl Marius Ursaciuc, care a spus că „Târgul va exista atâta timp, cât vom exista și are viitor prin copiii noștri“, referindu-se în acest mod atât la viitoarele tinere talente în meșteșugurile respective, cât și la copiii și tinerii de azi - mulți dintre ei încă elevi - care vizitează cu interes Târgul an de an. Suntem convingeți că așa va fi, deoarece bucovinenii, prin firea lor, sunt păstrători și continuatori de tradiții, apreciază creația populară și valorile culturale, iubesc tot ce este frumos.

Iarema ONEȘCIUC

În cadrul săptămânii „Școala altfel“ sub sloganul „Să știi mai multe, să fii mai bun“, la Școala Gimnazială din Călinești-Enache, comuna Dărmănești, județul Suceava, a fost lansată cartea „Suflet de orfan“, autor Saveta Vărăreanu, fiica satului.

Vreau să menționez chiar de la început că acțiunea ca atare a fost gândită de dl prof. Lucian Dumitriu, director coordonator. Domnia Sa împreună cu toate cadrele didactice de la Școala Gimnazială Călinești-Enache, dar și cu o parte dintre cadrele didactice de la celelalte școli din comună s-au implicat foarte serios în realizarea acestui eveniment.

Dacă partea culturală a fost asigurată de școală, împreună cu dascălii săi, partea material-financiară a fost asigurată de conducerea

UUR. Partea cea mai mare a susținerii material-financiare a constat în achiziționarea unui număr de exemplare din cartea „Suflet de orfan“ donată bibliotecilor școlare și participanților la eveniment.

Vreau să aduc mulțumiri conducerii UUR, domnilor Ștefan Buciuța, Ion Robciuc și Borelaw Petrașuc.

Evenimentul a început la biserică din Călinești-Enache cu hramul „Sf. Dumitru“, preotul paroh fiind părintele Orlando Divisievi. Aici s-a oficiat o slujbă de pomenire a scriitorilor din comună, care au trecut la cele veșnice: Iuri Racoccea, Iuri Lucan, Stepan Tcaciuc, Teofil Reboșapcă, Traian Chelariu, dar și pomenirea personajelor din carte care la fel au plecat la cele veșnice.

Slujba de pomenire s-a oficiat de preoții Orlando Divisievi, Mihai Cobziuc (Dărmănești 2) și

Școala altfel

Gabriel Herea (parohia Pătrăuți).

După zeci și zeci de ani, în biserică de aici a răsunat „Otce naș“ în limba ucraineană, rostit de preotul Mihai Cobziuc, de la parohia Dărmănești 2 și nu numai rugăciunea, ci și alte părți din slujbă au fost rostite în limba ucraineană. Trebuie menționat faptul că la slujbă au participat mulți enoriași.

A urmat lansarea cărții „Suflet de orfan“, care s-a desfășurat la școală, unde s-a realizat o miniprezentare de carte.

În debutul activității, subsemnatul a făcut prezentarea pe sate a scriitorilor din comuna Dărmănești, a vieții și operei lor. Dănila: Stepan Tcaciuc, Traian Maleș și Gheorghe Tcaciuc; Mărițea Mică: Mihai Bocancea, autorul a 6 cărți; Dărmănești: Traian Chelariu, Teofil Reboșapcă, Ioan Reboșapcă; Măriței: Corneliu Irod, Maria Irod, Ion Robciuc, Vichentie Nicolaiuc, Vasile (Telek) Mangelovschi, Violeta Babiuc, Victor Cozariuc, Iuri Racoccea; Călinești-Enache: Iuri Lucan, Saveta Vărăreanu.

Spicuri din luările de cuvânt, după ce am prezentat cartea.

Prof. Lucian Dumitriu: „Este o tragică secvență a unei copilării de pe vremuri, dar arată faptul că dacă lupti, poți învinge!“

Prof. Vasile Perpeliuc: „Mă bu-

cură faptul că dna Saveta Vărăreanu a realizat o frescă a satului nostru. Am citit-o cu emoție și m-am regăsit printre copiii generației mele.“

Înv. Artemizia Hnatiuc: „I-am fost învățătoare autoarei romanului autobiografic. Voi rememora câteva momente din anii de școală...“

Prof. Mihai Pitic: „Mă bucur că particip la această lansare de carte. Acești oameni sunt patrioți, își iubesc țara. O felicit pe dna autoare!“

Preot Gabriel Herea: „Volumul tulbură apele. Din când în când în lumea noastră apare cineva care scrie o carte. E de învățat, e de câștigat. Este vorba de viața unui copil, care până la o anumită vârstă a vorbit în altă limbă (ucraineană). Știți care-i problema? Ar trebui tratată etnicitatea!“

Ing. Borelaw Petrașuc, UUR Suceava: „Am considerat că partea

culturală este cea mai importantă. Am trăit printre cărți, ca atare am văzut printre litere. Îi mulțumesc că am cunoscut-o.“

Înv. Aurora Huțuleac: „Tinerii ar trebui să învețe multe, citind această carte scrisă cu atâta suflet.“

Prof. Saveta Vărăreanu, autoarea romanului „Suflet de orfan“:

„Mă bucură faptul că am ajuns, datorită lui Dumnezeu, tot aici de unde am plecat. Mă simt onorată când văd câtă lume a venit la lansarea cărții mele. Dacă ar fi trăit bunicul meu, unchiul meu, rudele mele din carte...“

A urmat un foarte frumos program artistic, care a debutat cu grupul de dansatori de la clasa pregătitoare din Dărmănești, care au prezentat „valsul vienez“, instructor dna prof. Alina Muha. „Grupul vocal reunit“ (școlile din comuna Dărmănești) instructor dna prof. Daniela Faraon, a interpretat „Pe lângă plopii fără soț“, „Mai am un singur dor“. Au evoluat: Vlăduț Barbir, la vioară (Măriței) și Robert Sauciu, la clarinet (Călinești-

Enache), solo și acompaniați de dl prof. Petru Ilincăi. Au fost interpretate: „Cântă cucul, bată-l vina“, „Horă“, dar și celebra „Katiușa“ (Vlăduț Barbir, vioară). Elevele Damaris Morhan, Adina Semeniuc și Mara Crețu, au interpretat cântece în limba ucraineană.

De la „Liceul de Artă“ din Su-

ceava, a evoluat grupul folk „Symbol“, coordonator prof. Valentin Ianoș (fiul regretatului prof. Valerian Ianoș, Siret).

Punctul forte al programului a

constat în dramatizările după capitolele din roman: „Ciuboțele vișinii“ și „Mare atenție la subiect“, în regia dnei prof. Irina Apetrei (limba și literatura română). Iată și numele elevilor-actori: Mădălina Samciuc, Roberta Crețu, Alexandros Semeniuc, Ciprian Huțan, Ioana Smocot, Naomi Zbiera.

Spectatorii au aplaudat frenetic, iar autoarea cărții a fost profund impresionată.

Ce ar mai fi de adăugat?

Felicitări cadrelor didactice, elevilor, tuturor celor care au contribuit la realizarea evenimentului.

Mulțumiri conducerii UUR!

Kolea KURELIUK

Aniversările lunii aprilie

- ◆ Dărășteanu Steluța, inspector resurse umane, s-a născut la 2 aprilie 1953.
- ◆ Știrbăț Cristina Teodora, redactor al RRI, s-a născut la 5 aprilie 1970.
- ◆ Codrea Elvira, consilier al DGILM din cadrul MECS, s-a născut la 6 aprilie 1968.
- ◆ Ungureanu Filaret, conducător auto, s-a născut la 9 aprilie 1961.
- ◆ Seul Decebal, scriitor, s-a născut la 19 aprilie 1946.
- ◆ Parașcineț Gheorghe, profesor pensionar, s-a născut la 19 aprilie 1942.
- ◆ Macioca Mihai, prim-vicepreședinte al filialei Satu Mare a UUR, s-a născut la 24 aprilie 1932.

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ, EDIȚIA A XXIII-A

*Stimați profesori,
Dragi elevi,*

An de an, olimpiadele școlare oferă participanților noi și noi provocări.

Olimpiada este o competiție de excelență ce se adresează elevilor cu aptitudini și performanțe deosebite, care confirmă un mod superior de pregătire, o recunoaștere pe scara ierarhică de valori.

Participarea și pregătirea pentru olimpiadă reprezintă un mare pas în progresul calitativ, iar rezultatele vor constitui un punct de referință în ceea ce privește concretizarea muncii depuse.

Sunt convins de faptul că principalul motiv al participării la această etapă a olimpiadei îl reprezintă sentimentul apartenenței la etnia ucraineană și dragostea pentru limba, literatura, cultura, istoria și tradițiile poporului ucrainean.

Dragi elevi, vreau să vă mulțumesc pentru modul în care ați ales să păstrați, să cultivați

și să perpetuați cuvântul matern și doresc să vă asigur de întreaga mea considerație pentru ceea ce faceți și de toată susținerea pentru buna desfășurare a studiului limbii ucrainene maternelne.

Stimați profesori, vă felicit pentru remarcabila performanță de a participa la această olimpiadă și sunt convins că în spatele reușitelor stă o muncă titanică, dar realizată cu pasiune, vocație și dăruire.

Sunt convins că această confruntare va reprezenta momentul în care veți trăi cel mai frumos sentiment intelectual, acela al satisfacțiilor rezultate din munca, valoarea și talentul vostru și că veți încerca neconținut să urcați treptele valorice ca să vedeți foarte departe.

*Succes elevilor și cadrelor didactice!
Paște Fericit!*

Ivan MAROCICO,
deputat

Direcția pentru Învățământul în Limbile Minorităților din cadrul Ministerului Educației și Cercetării Științifice (MECS) a emis decizia de desfășurare a Olimpiadei naționale de limba și literatura ucraineană, nominalizată în Calendarul olimpiadelor naționale școlare pentru anul școlar 2014-2015.

Inițial, a fost prevăzut ca locul de desfășurare să fie la Suceava, conform ordinii de rotație a desfășurării Olimpiadei de limba și literatura ucraineană, dar Inspectoratul Școlar Județean Suceava din varii motive s-a eschivat și astfel organizatorul, Ministerul Educației și Cercetării Științifice, a fost nevoit să apeleze la Inspectoratul Școlar Județean Maramureș pentru a organiza cea de a XXIII-a ediție a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană la Baia Mare.

Astfel, în cursul săptămânii 6-10 aprilie 2015, la Baia Mare, s-au desfășurat mai multe olimpiade naționale.

La Casa de Cultură a Sindicatelor, în prezența prefectului de Maramureș, Anton Rohian, a reprezentanților Inspectoratului Școlar Județean Maramureș, a reprezentanților Ministerului, luni după-amiază, a avut loc deschiderea oficială a Olimpiadei de limbi române (franceză, spaniolă, italiană, portugheză) și a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană maternă. Din prezidiu, printre alții, au făcut parte lectorul universitar dr. Herțanu Anamaria, președinta Comisiei, prof. Codrea Elvira, președinte executiv, și prof. Malearciuc Simona, inspector școlar al Inspectoratului Școlar Județean Maramureș, vicepreședinte al Comisiei.

În luarea de cuvânt a prefectului județului Maramureș, a reprezentanților din cadrul MECS, a președinților comisiilor olimpiadelor, precum și a gazdei, dna prof. Ana Moldovan, inspector școlar general al județului Maramureș, au fost adresate urări de succes celor 516 elevi participanți la etapa națională a Olimpiadei de limbi române și celor 48 de elevi participanți la faza națională a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană.

Mulțumiri le-au fost adresate și cadrelor didactice, membre în comisiile centrale ale olimpiadelor și cadrelor însoțitoare.

Comisia Centrală pentru Olimpiada de limbi române a fost formată din 75 de membri și 55 însoțitori, iar pentru Olimpiada de limba și literatura ucraineană au fost 8 însoțitori și 12 membri în Comisia Centrală, și anume: Herțanu Anamaria - lect.univ.dr., Codrea Elvira - profesor grad didactic I, Malearciuc Simona - prof. gr. did. I, Cîmpeanu Ion - prof. gr. did. I, Corneșcian Nicolae - prof. gr. did. I, Roman Livia - prof. gr. did. I, Codrea Emila - prof. gr. did. I, Boțoc Malearciuc Ana - prof. gr. did. I, Mihoc Lucia - prof. gr. did. I, Fraseniu Diana - prof. gr. did. I, Chideșa Antoaneta Cornelia - prof. gr. did. I, Bobic Mihai - prof. gr. did. I.

Din Maramureș au participat 16 elevi de la școlile din Valea Vișeuului, Crăciunești, Rona de Sus, Remeți (pentru clasele VII și VIII) și Liceul Ucrainean „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmatei (pentru clasele IX-XII), din județul Suceava au participat 14 elevi, din județul Botoșani 2 elevi, din județul Caraș-Severin 4 elevi, iar din județul Timiș 12 elevi.

Probele s-au derulat la Școala Gimnazială nr.18 din Baia Mare unde la sfârșit s-a desfășurat și festivitatea de premiere, miercuri 8 aprilie, de la orele 17:00.

Rezultatele celei de a XXIII-a ediții a Olimpiadei de limba și literatura ucraineană sunt următoarele:

Premiul I: Bodnariuc Mihai, clasa a VII-a, Școala Gimnazială din Valea Vișeuului, Maramureș; Odoviciuc Mădălina, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială din Bălcăuți, Suceava; Luțac Alexandru Vasile, clasa a IX-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmatei, Maramureș; Harasemiuc Denisa, clasa a X-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, Suceava; Lavița Oxana, clasa a XI-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din

Sighetu Marmatei, Maramureș; Homeniuc Raluca Oana, clasa a XII-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, Suceava;

Premiul II: Lontea Lavinia, clasa a VII-a, Școala Gimnazială din Remeți, Maramureș; Pintilie Denisa, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială din Crăciunești, Maramureș; Sacala Oxana Andreea, clasa a IX-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmatei, Maramureș; Godenca Ionela Diana, clasa a X-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmatei, Maramureș; Nichifuriuc Georgiana, clasa a X-a, Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi”, Rădăuți, Suceava; Haureleac Veronica, clasa a XI-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmatei, Maramureș; Neamciuc Ana Mirela, clasa a XII-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmatei, Maramureș;

Premiul III: Cozaciuc Denisa Lorena, clasa a VII-a, Școala Gimnazială din Bălcăuți, Suceava; Schipor Cesara Nicoleta, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială din Bălcăuți, Suceava; Grigoraș Alin, clasa a IX-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, Suceava; Șofineț Sandu, clasa a X-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmatei, Maramureș; Usatiuc Andrei Octavian, clasa a XI-a, Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Suceava; Chiriac Oksana, clasa a XII-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Sighetu Marmatei, Maramureș;

Mențiuni: Firisciuc Mihaela Delia, clasa a VII-a, Școala Gimnazială din Crăciunești, Maramureș; Lavitza Vasilica Andreea, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială din Rona de Sus, Maramureș; Chiriac Natașa Alexandra, clasa a IX-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, Suceava; Smecicaș Marta Tania, clasa a X-a, Colegiul Național „Julia Hașdeu”, Lugoj, Timiș; Cherniciuc Denisa, clasa a XI-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, Suceava.

Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată la această olimpiadă de Ștefan Buciuta, președintele Uniunii, care a acordat și înmănat premianților diplome, cadouri în bani, cărți, calendare, ziare, reviste și pixuri personalizate.

Pentru premiul I a fost acordată suma de una sută lei, premiul II optzeci de lei, premiul III șazeci de lei și pentru mențiuni patruzeci de lei.

Participanților, elevilor și profesorilor, le-au fost dăruite cărți, ziare, calendare și pixuri personalizate precum și dulciuri.

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România le-a mulțumit cadrelor didactice care s-au ocupat de pregătirea elevilor pentru a-și îmbogăți cunoștințele despre limba, literatura și cultura ucraineană și totodată le-a urat tuturor participanților sărbători fericite cu ocazia Sfințelor Paști.

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

FESTIVITĂȚI UCRAINESE ÎN JUDEȚUL SATU MARE

Onorată asistență,
dragi prieteni,

Vă rog să-mi permiteți să rostesc câteva cuvinte în cadrul acestei manifestări importante. În acest an, în cadrul Uniunii Ucrainenilor din România vor avea loc alegeri locale, ale filialelor UUR și Congresul Uniunii, și cu acest prilej intenționez să mă retrag din funcția de președinte al UUR, filiala Satu Mare, prin urmare este ultima manifestare dedicată sărbătoririi marelui poet Taras Șevcenko sau de altă natură organizată de mine.

Cu acest prilej, doresc să-mi exprim grațitudinea pentru susținerea de către conducerea Uniunii Ucrainenilor din România a tuturor acțiunilor și manifestărilor pe care le-a organizat filiala Satu Mare.

Mulțumesc domnului președinte Ștefan Buciuta pentru diplomele și medaliile acordate membrilor ucraineni care au fondat filiala Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor.

Doresc, de asemenea, să mulțumesc autorităților locale pentru sprijinul material și moral pe care l-am primit încă de la înființarea filialei noastre, mulțumesc presei și televiziunii locale pentru sprijinul acordat.

De asemenea, mulțumesc tuturor prietenilor filialei noastre și ai mei personal care au luat parte la acțiunile organizate de filială, și care m-au sprijinit prin diferite propuneri și încurajări. Nu doresc să-i prezint pentru că sunt mulți și vreau să evit riscul de a omite pe cineva.

Vreau să mulțumesc membrilor filialei noastre, care au răspuns cu entuziasm la toate acțiunile și manifestările organizate. În fine, dar nu în ultimul rând, doresc să felicit comitetul filialei noastre, care a sprijinit toată activitatea desfășurată de filiala noastră.

Vreau să-mi exprim recunoștința și mulțumiri pentru sprijinul acordat de Fundația Taras Șevcenko din Kaniv, președintelui ei doamnei Liudmyla Krasnytska, strănepoata lui Taras Șevcenko și participanților la Simpozionul Internațional „Taras Șevcenko, un apostol al neamului ucrainean”, organizat de filiala noastră cu sprijinul doamnei Kononciuk Tatiana, Ivan Dubovyci și Vasile Moiş. Vreau să mulțumesc în mod deosebit doamnei Liudmyla Krasnytska, strănepoată după sora Kateryna a lui Taras Șevcenko, doamnei Kononciuk Tatiana și domnului Ivan Dubovyci care ne-au onorat prin prezența lor de două

ori la noi, în Satu Mare, care ne-au felicitat pentru activitățile organizate de filiala noastră, oferindu-mi Diploma de laureat al Fondului Taras Șevcenko.

În aceste momente festive, nu trebuie să uităm de sprijinul primit de la statul român, care ne-a asigurat drepturi egale cu populația majoritară și condiții pentru păstrarea identității naționale, a tradițiilor și a valorilor naționalității noastre.

Așa se explică faptul că am putut asigura o bază materială corespunzătoare pentru centru și pentru toate filialele, editarea de cărți, reviste, precum și desfășurarea unor ample acțiuni culturale desfășurate în țară și în străinătate.

Ultima mențiune pe care aș dori să o fac în legătură cu sprijinul oferit de statul român în asigurarea drepturilor pentru toate minoritățile este aceea că aceste drepturi, în unele situații, sunt mai mari decât au fost vreodată.

Pentru toate acestea din tot sufletul vă mulțumesc, vă mulțumesc, vă mulțumesc!

Mihai MACIOCA,
președintele UUR, filiala Satu Mare

În zilele de 27 și 28 martie 2015, filiala Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România a aniversat 25 de ani de la crearea Uniunii și 15 ani de la înființarea filialei Satu Mare a UUR.

Cu această ocazie, a fost sărbătorit poetul și pictorul Taras Șevcenko, apostolul neamului ucrainean, Cobzarul care a redeșteptat conștiința națională și a șlefuit limba ucraineană literară.

Manifestările au început la Micula, județul Satu Mare, unde viețuiește cea mai mare comunitate ucraineană din județ, și unde a fost prezentat un program artistic, susținut de formația artistică „Miculeanca” a elevilor ucraineni din comună, corul „Vocile Ronei” al ucrainenilor din Rona de Sus, județul Maramureș și de ansamblul „Kozaciok” din Bălcăuți, județul Suceava.

La Muzeul Județean de Istorie din Satu Mare

a avut loc o festivitate la care au participat peste 200 de persoane, în cadrul căreia președintele UUR, dl Ștefan Buciuta, a înmănat diplome și medaliile jubiliare fondatorilor filialei Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România.

Președintele filialei Satu Mare, dl Mihai Macioca, a mulțumit conducerii Uniunii, autorităților locale și membrilor filialei pentru acti-

vitătea depusă. A urmat un program artistic, susținut de aceleași formații care au fost și la Micula.

Participanții la cele două manifestări au depus coroane și jerbe de flori la bustul lui Taras Șevcenko din Parcul „Vasile Lucaciu” din centrul municipiului Satu Mare.

Coroane și jerbe de flori au fost depuse de prefectul județului Satu Mare, dr. Eugeniu Avram, președintele UUR, dl Buciuta Ștefan, Consiliul Județean Satu Mare, Consiliul Local Satu Mare, Fondul „Taras Șevcenko” din Kaniv și participanții la Simpozionul Internațional „Taras Șevcenko, apostolul neamului ucrainean” din 2012, filialele Maramureș, Suceava și Satu Mare ale UUR.

Vasile MOIȘ,
membru de onoare al UUR

ȘEVCHENKO DIN NOU LA IAȘI

În literatura fiecărei națiuni sunt poeți ale căror nume se bucură de o dragoste și glorie nemuritoare. Un astfel de poet al poporului ucrainean este Taras Șevcenko, a cărui moștenire literară a atins una dintre cele mai mari înălțimi ale geniului uman.

Imaginea titanică a poetului, destinul său extraordinar, a atras și atrage pe oamenii din domeniul scrisului, al picturii, al muzicii. Anual, aproape fiecare filială consideră ca o datorie supremă, chiar mai mult, ca o chemare a inimii și a sufletului de a-l venera pe Șevcenko. Nu face excepție nici filiala noastră de la Iași, ai cărei membri au decis să-și reamintească și să reamintească celor care-l prețuiesc pe Șevcenko, că se împlinesc 201 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko.

Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, la 30 martie a acestui an, la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, a sărbătorit 201 de ani de la nașterea poetului ucrainean Taras Hryhorovyci Șevcenko.

La festivitățile de sărbătorire a geniului ucrainean, a profetului Taras Șevcenko, au participat artiști din Bucovina, orașul Cernăuți, precum și reprezentanți ai organelor locale: deputatul Consiliului Orășenesc, dl Drin Roman, șeful Direcției Investiții și Relații Internaționale, dna Teteana Tatarciuk, reprezentantul Societății regionale „Prosvita”, dl Kojeleanko Gheorghii; jurnaliști de la două canale TV din Cernăuți și un jurnalist de la ziarul „Tânărul bucovinean”. Artiștii din Cernăuți au prezentat arta vocală ucraineană din zona Bucovinei de Nord, direct legată de activitatea marelui Cobzar, pentru care li s-au acordat diplome.

În afara delegației din Cernăuți au răspuns invitației noastre și au participat la festivități de acum vechii și bunii noștri prieteni din Vinnyțea. Delegația din Vinnyțea a avut în componență pe dna Teteana Zaiciko, director al Școlii de Artă pentru copii „Vyșenka” și dl Stanislav Gorodinski, directorul Școlii de Artă „Leontievyci”. Nu puteau lipsi și au fost alături de noi vecinii noștri reprezentanți ai filialelor Suceava și Botoșani ale Uniunii Ucrainenilor din România.

Cu programe muzicale și de dans invitații și oaspeții la această mare sărbătoare pentru filiala noastră au fost salutați de ansamblurile filialei Iași a UUR, respectiv, Ansamblul vocal și instrumental „Bukovynka”, conducător domnul prof. Ilie Gorovei și „Ve-

selka”, îndrumător și coregraf doamna prof. Fălișteanu Rodica, urmași de cvartelul „Staggione” al Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din municipiul Iași, conducător domnul prof. Ilie Gorovei și studenți din Ucraina care studiază în România. Reprezentanții filialei noastre au prezentat o compoziție muzical-poetică, în timpul căreia au fost recitate poezii ale marelui poet Taras Șevcenko sub acompaniamentul de vioară și pian de către studenții din Ucraina, care învață la Iași și elevi de la Colegiul Național „Octav Băncilă”. Interpreții au recitat pătrunzător poeziile marelui Cobzar, în limba ucraineană și română, ceea ce a emoționat publicul prezent în sală. Un program muzical-coregrafic interesant a fost prezentat de către micii și viitorii artiști ai formației „Primăvara” a filialei Botoșani a UUR.

Oaspeții noștri dragi din Cernăuți și Vinnyțea au adus cu ei pentru cei prezenți în sală cadouri creative. Cântece populare ucrainene, hituri populare și poezii ale marelui poet Taras Șevcenko au fost prezentate de grupurile „Cernivceanka”, din Cernăuți conducător Zubciuk Alla și, respectiv, de grupul vocal al Școlii de Artă din Vinnyțea „Vyșenka”, conducător Natalia Kravcenko.

A fost remarcată și susținută cu îndelungi aplauze evoluția solistilor vocali și instrumentali, după cum urmează: artistul emerit al Ucrainei, Ivan Derda, Valentyna Kozak, Anna Koval (bandură), Veronika Achovska; Ivan Zaiciko (bayan), Stanislav Gorodinski; Iulia Frătăucean, Sergiu Potlog. La începutul și sfârșitul programului, invitații noștri au avut posibilitatea să viziteze expoziția de carte, ouă încondeiate, broderie, picturi, costume naționale ucrainene, cu foarte multe exponate, adevărate opere de artă. Ne exprimăm sincerele noastre mulțumiri

immediat următoare să aibă loc două schimburi la nivel internațional: Consiliul Local a invitat pentru perioada 25-26 aprilie o delegație a reprezentanților din domeniul turismului din Iași la deschiderea sezonului turistic din Cernăuți. Membrii delegației vor participa la Târgul de Turism din Bucovina și la masa rotundă internațională axată pe perspectivele de dezvoltare a turismului între Iași și Cernăuți. De asemenea, s-a convenit ca o delegație de oameni de afaceri din Iași să facă o vizită în orașul Cernăuți în luna mai pentru a se întâlni cu reprezentanții oamenilor de afaceri din Cernăuți.

Pe timpul șederii în municipiul Iași oaspeții noștri din Cernăuți și Vinnyțea au avut posibilitatea de a vizita sediul filialei noastre, ocazie cu care am făcut și un schimb de opinii privind colaborarea noastră în viitor.

În afară de aceasta, în timpul vizitei la Iași, dl Roman Drin, deputat în Consiliul Orășenesc Cernăuți și șeful Direcției Investiții și Relații Internaționale din cadrul Consiliului Orășenesc Cernăuți, dna Teteana Tatarciuk a avut o întrevedere cu viceprimarul municipiului Iași, Mihai Chirica. Părțile au discutat perspectivele de cooperare dintre comunitățile noastre în lunile următoare. S-a convenit ca în perioada

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

„Promovarea diversității în cultură și artă în cadrul patrimoniului cultural“

Primăria municipiului Iași în parteneriat cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași și Asociația „Pro Roma“ au inițiat proiectul „Istoria minorităților - o abordare cultural-artistică a diversității“, care este finanțat printr-un grant oferit de Norvegia, Islanda, Liechtenstein și Guvernul României.

Proiectul este finanțat prin programul PA17/RO13 „Promovarea diversității în cultură și artă în cadrul patrimoniului cultural“, din Mecanismul Financiar SEE 2009-2014.

Un prim pas a fost conferința de lansare a proiectului, care a avut loc la 17 martie 2015, în Sala Mare a Primăriei municipiului Iași. În cadrul conferinței au oficiat Mihai Chirica, viceprimar al municipiului Iași, Cosmin Coman, director, Direcția Dezvoltare și Proiecte Europene din cadrul Primăriei municipiului Iași, conf. univ. dr. Bogdan Maleon, reprezentantul Universității „Alexandru Ioan Cuza“, partener principal al proiectului, prof. univ. dr. Laurențiu Rădvan, coordonator al cercetării istorice în cadrul proiectului, Margareta Herțanu, reprezentanta partenerului Asociația „Pro Roma“ și Ana Pustianu-Rogojinaru, manager de proiect. Au mai fost prezenți reprezentanți ai comunităților minoritare din Iași, cadre didactice, scriitori, artiști plastici, regizori, actori, reprezentanți ai editurilor locale, studenți, oameni de cultură, extrem de bine reprezentată fiind mass-media locală, vădit interesată de eveniment. Proiectul „Istoria minorităților - o abordare cultural-artistică a diversității“ este primul proiect european dedicat minorităților pe care îl implementează Primăria municipiului Iași. Pe parcursul acestei cercetări, datele obținute vor fi expuse în cadrul a șase conferințe tematice intitulate generic „Iași - oraș al diversității cultu-

rale“. Rezultatele acestui amplu demers științific urmează să fie publicate într-o monografie istorică a minorităților din Iași, care va fi tipărită în 250 de exemplare. La finalul proiectului de cercetare va fi organizată o expoziție la Muzeul Universității „Alexandru Ioan Cuza“, al cărui scop este recuperarea memoriei urbane privind conviețuirea diverselor comunități istorice ale Iașului.

În ziua de 9 aprilie 2015, la Muzeul Universității „Alexandru Ioan Cuza“ a avut loc prima conferință susținută de profesorul univ. dr.

Laurențiu Rădvan de la Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași, care a pornit de la constatarea potrivit căreia orașele din Moldova au fost de la bun început structuri multietnice. „Alături de români, aici au venit germani, unguri, armeni, ruteni („ucraineni“), țigani, mai târziu și greci, evrei și lipoveni“. Pe parcursul prezentării vorbitorul a încercat o identificare a locului unde s-au așezat minoritățile după bisericile lor și alte detalii de toponimie a vremii.

În paralel cu cercetarea istorică, proiectul își

propune să reunească, în cadrul unui festival, valorile spirituale și culturale specifice comunităților minoritare locale, astfel încât ieșenii să descopere multiplele expresii ale diversității. Timp de o săptămână, în septembrie 2015, se vor organiza expoziții de carte scrisă, fotografie și costume populare, care să redea viața socială și culturală specifică diferitelor etnii. De asemenea, urmează să aibă loc diferite alte manifestări, precum proiectarea de filme artistice și documentare referitoare la viața minorităților, o paradă a costumelor populare, recitaluri de poezie, spectacole de dans și audiții muzicale specifice, precum și un atelier de tradiții culinare, în cadrul căruia degustările vor fi acompaniate de muzică tradițională. Totodată, este programată lansarea unei cărți de bucate a comunităților culturale din Iași și două spectacole de teatru.

Proiectul a debutat în decembrie 2014 și urmează a fi implementat pe o perioadă de 11 luni. Fundația „Iași - Capitala Culturală Europeană“ va prelua rezultatele proiectului și va asigura continuitatea acestuia.

Prima conferință s-a terminat cu un scurt program artistic.

În acest sens adresăm rugămintea tuturor ucrainenilor din Iași și nu numai, instituțiilor abilitate, conducerii UUR, președinților celorlalte filiale, redactorilor de la zierele, editate de UUR și de la Radio România Internațional, deputatului minorității noastre și, nu în ultimul rând, Ambasadei Ucrainei în România, Centrului Cultural și de Informare din cadrul Ambasadei să ne sprijine în culegerea și prezentarea celor mai relevante materiale și informații, care să fie cuprinse în monografia sus-amintită, precum și în ce privește reprezentarea minorității noastre în cadrul celorlalte acțiuni ce se vor desfășura în cadrul acestui proiect (expoziții de carte scrisă, fotografie, tablouri și costume populare, care să redea viața socială și culturală specifică etniei noastre).

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

În fiecare an, în luna martie, ucrainenii de pretutindeni îl poartă în suflet într-un mod aparte și îi aduc omagiu titanului literaturii ucrainene, poetului național Taras Hryhorovyci Șevcenko (n. 9 martie 1814 - d. 10 martie 1861).

Cu acest minunat prilej, comunitatea de ucraineni ce se află în inima Deltei, la Caraorman, i-a cinstit opera și l-a omagiat pe marele Taras Șevcenko cu ocazia celor 201 de ani de la naștere și a celor 154 de ani de la trecerea sa

Sărbătorirea poetului Taras Șevcenko în inima Deltei, la Caraorman

VIII din Caraorman, ni s-au alăturat o delegație a Uniunii Ucrainenilor din România, filiala Tulcea, condusă de domnul președinte

prezentate viața și opera marelui poet, idealurile sale de dreptate și de libertate. Cu această ocazie, membrii grupului vocal-instrumental „Veselka“ din Caraorman, coordonat de doamna Gabriela Artimov, i-au încântat pe cei prezenți la eveniment cu un superb colaj de cântece tradiționale ucrainene, moștenite de la moși-strămoși, dar și cu versurile inegalabilului poet Taras Șevcenko.

În încheierea acestei minunate activități, am avut parte și de o surpriză plăcută sufletului nostru din partea dom-

nului președinte al filialei Tulcea a UUR, și anume am putut viziona filmul documentar „Zaporoژی za Dunaiem“ (Cazacii transdunăreni), unde ne regăsim și noi cei din Caraorman. Documentarul a fost realizat între anii 2013-2014 de o echipă de cinești din Ucraina cu sprijinul Uniunii Ucrainenilor din România, cu ocazia împlinirii a 200 de ani de când cazacii zaporojeni au venit și s-au așezat în mirifica și minunata Deltă, unde și-au făcut așezări care există până astăzi.

preot Angelo-Florian DUMITRESCU

în neființă și întâlnirea cu Creatorul. Astfel că, în frumoasa și însoțită zi de duminică, 22 martie 2015, la sărbătorirea poetului care a avut loc la Școala cu clasele I-

Dumitru Cernencu, și domnul Cristian Pocora, viceprimarul comunei Crișan, de care aparține și satul Caraorman. În cadrul acestui important eveniment au fost

Rolul femeii în păstrarea limbii și a tradiției ucrainene

Sâmbătă, 21 martie 2015, în incinta hotelului „Gloria“ din Suceava s-a desfășurat activitatea „Rolul femeii în păstrarea limbii și tradiției ucrainene“. Organizatorii evenimentului

au fost UUR-filiala Suceava și Uniunea Femeilor Ucrainene din România (UFUR).

Prima parte a activității a fost moderată de doamna Lucia Mihoc, președintă a UFUR și membră în Comisia pentru educație și știință și de doamna Liuba Horvat, secretar general al UUR, vicepreședintă a UUR-filiala Satu Mare și președintă a Comisiei pentru probleme sociale, de familie și femei.

Doamna Liuba Horvat a prezentat Statutul și obiectivele Comisiei pentru probleme sociale, de familie și femei. A vorbit celor prezenți și despre campania inițiată de UUR - filiala Satu Mare în parteneriat cu Societatea Națională de Cruce Roșie pentru ajutarea victimelor războiului din Ucraina.

Doamna Lucia Mihoc a prezentat raportul de activitate al UFUR, evidențiind faptul că, deși femeile contribuie în mod activ la păstrarea și promovarea identității culturale și lingvistice a comunității ucrainene din România, nu se bucură de o reprezentare echilibrată în Consiliul de Conducere al UUR.

Despre problemele cu care se confruntă comunitatea ucraineană din România au vorbit conf. univ. dr. Aspazia Reguș, scriitoarea Anna Traista Ruști, profesoara Janeta Maidaniuc.

A doua parte a activității a fost coordonată de președintele UUR-filiala Suceava, domnul Borelaw Petrașuc, și a constat într-un program artistic susținut de grupurile artistice „Polonynka“ din Paltinu, „Soacrele“ din Suceava, „Vocile Negostinei“ din Negostina și „Nadia“ din Călinești-Cuparencu. O floare muzicală a oferit doamnelor și solista Loredana Mândrișteanu.

Momentul surpriză pregătit de organizatori a fost artistul plastic bucovinean Alexandru Kozak care și-a demonstrat măiestria, realizând în fața audienței portretul lui Taras Șevcenko. Alexandru Kozak și-a început cariera pictând icoane, fiind fascinat de ele de la vârsta de cinci ani de pe vremea când mergea la biserică împreună cu bunica sa. Icoanele realizate de el de-a lungul timpului le-a dăruit și

bisericilor din Ucraina, Rusia și România. Se ocupă și de restaurarea picturilor bisericesti. Realizează peisaje și portrete. Un portret care merită amintit este cel făcut artistului plastic negostinean Ioan Bodnar în cadrul unui proiect intitulat „Omul și sportul“. Și pentru că a fost o activitate dedicată femeilor, artistul A. Kozak a desenat și niște trandafiri care „au fugit“ de pe planșetă în brațele elevilor-voluntari de la Școala Gimnazială din Bălcăuți care le-au oferit doamnelor prezente în sală.

La activitatea de la Suceava a participat și o

delegație de femei din Maramureș condusă de Ileana Dan, vicepreședinta UFUR și de Rebeca Grijac, președintă UFUR-Maramureș. Au fost prezente și Veronica Buciuța, președinta UFUR-Satu Mare, Iuliana Vatamaniuc, președinta UFUR-Botoșani și Loredana Mândrișteanu, președinta UFUR-Suceava.

Le-au felicitat pe femei și președintele UUR, domnul Ștefan Buciuța, și vicepreședintele UUR, domnul Mihai Petrețchi.

Și pentru că UUR sărbătorește 25 de ani de la înființare, iar mulți dintre cei care și-au adus contribuția la bunul mers al Uniunii au plecat din această lume, s-a ținut un moment de reculegere în memoria acestora.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Câteva amintiri despre profesorul meu de limba ucraineană

Luna martie, pentru noi ucrainenii, are o mare însemnătate din punct de vedere cultural și educativ. În fiecare an, în această lună îl omagiem pe marele poet ucrainean Taras Șevcenko, geniul literaturii ucrainene. Fără versurile lui atât literatura, cât și muzica ar fi mai sărace. Multe versuri sunt puse pe note muzicale exprimând multă duioșie, sensibilitate și foarte mult adevăr.

De această dată, însă, doresc să scriu despre profesorul meu de limba și literatura ucraineană, Iuri Racocea. El s-a născut la 14 martie 1908, în localitatea Jadova, raionul Storojineț, regiunea Cernăuți și a murit, la 7 martie 1991, în satul Măriței, județul Suceava unde a lucrat mulți ani ca profesor de limba ucraineană și rusă.

El m-a învățat să scriu și să citesc, să vorbesc și să respect tot ce este matern, tot ce este suflu ucrainean. M-a învățat să-i iubesc pe cei apropiați, satul, tot ce mă-nconjoară și să nu uit niciodată originea mea ucraineană. De ce îl pomenesc odată cu Marele Taras Șevcenko? Amândoi s-au născut și au murit în aceeași

lună, martie. Amândoi au iubit și prețuit limba și literatura ucraineană, amândoi au iubit natura, au iubit lumea vie.

Prin anii 60, elevă fiind în clasele V-VIII la Măriței, pentru noi Iuri Racocea era unul dintre cei mai îndrăgiți profesori. Iubea mult copiii, ne preda lecții foarte interesante, iar la finalul fiecărei ore de limba ucraineană, uneori și în pauze, ne spunea povești despre eroii ucraineni. Nimeni nu lipsea de la orele lui, deoarece urma să piardă șirul povestirilor istorice despre bravii cazaci. Viața lui Iuri Racocea era simplă, dar bogată din punct de vedere sentimental, iubea mult natura, culegea plante medicinale pe care apoi le împărțea celor ce aveau nevoie de ele, cunoștea foarte multe taine ale medicinei naturiste, spunea că natura poate veni în sprijinul sănătății noastre, dar sunt încă multe taine care trebuie explorate. În pădurea din Măriței, avea locurile lui speciale, preferate, unde mergea să se plimbe și să respire aer curat. Își lua scăunelul pliant cu trei picioare, se așeza și dialoga cu natura, cu arborii din pădure, cu viețuitoarele. De multe ori, ca

să nu fie singur, chema grupuri mici de copii, pe care-i îndrăgea și le destăinuia multe secrete ale faunei și florei, el fiind și subinginer silvic. De multe ori spunea că dacă oamenii ar cunoaște mai multe taine despre plantele pe care de multe ori le călcăm și le ignorăm, lumea ar fi mai sănătoasă, deoarece bunul Dumnezeu a sădit pentru fiecare boală câte o plantă.

Pădurea din Măriței i-a fost a doua casă deoarece o vizita zilnic, fie ploaie, fie vânt, fie vară, fie iarnă. Iubea și respecta oamenii din sat, de aceea și el era foarte iubit și prețuit. A trăit în modestie, dar cu sufletul curat și cinstit. Mereu a fost înconjurat de copii, care veneau de multe ori la el și-l ajutau la treburile casnice, mai ales, în preajma sărbătorilor, la dereticat în casă, la făcut curățenie. Când trecea pe drum toți îl salutau, numai ucrainește cu „Dobryi den“. Nimeni nu ar fi putut îndrăzni să-i vorbească în altă limbă decât numai în cea maternă. Astfel s-a păstrat mulți ani limba ucraineană în Măriței. Astăzi, din păcate, se mai pierde din graiul strămoșesc, dar cei care mai simt ucrainește sunt obligați să-l păstreze.

Au trecut mulți ani de la mutarea lui în lumea celor dreți, dar pe mormântul lui, undeva în vârful crucii stă atârnat un clopoțel și de câte ori bate vântul, vestește că acolo se odihnește Iuri Racocea.

Felicia GRIGORAȘ

Șezătoare la Școala din Rona de Sus

Se pare că iarna nu vrea să plece de la noi așa ușor. Mai pune piedici în instaurării primăverii. Parcă în concordanță cu acest fenomen, la Școala Gimnazială din Rona de Sus, Maramureș, s-a desfășurat lecția deschisă sub titlul „Șezătoarea din Rona de Sus”. Această activitate face parte din proiectul educațional „Datini și obiceiuri străbune” la nivelul Comisiei Metodice a învățătorilor. Inițiatorii proiectului sunt prof. Boiciuc Ana, prof. Brumar Malearciuc Olea și secretara Ierima Victoria. Scopul acestui proiect este cunoașterea și aprecierea datinilor, obiceiurilor, tradițiilor și ritualurilor practicate în Rona de Sus, dezvoltând respectul pentru valorile tradiționale ale creației populare.

Martți, 3 martie 2015, la ora 12

s-au adunat elevii claselor I-IV și învățătorii lor în sala de clasă I-a. Elevii acestei clase împreună cu prof. Boiciuc Ana îi așteptau îmbrăcați în frumoase costume populare locale, așezați pe scăunele cu diferite obiecte în mână (cusături, împletituri, gheme etc.). Și a început șezătoarea. Ca să fie mai credibili, elevii ce jucau roluri de fete și băieți, au ieșit afară. În clasă au rămas doar elevii ce jucau rolul de părinți. Apoi au intrat fetele cântând, iar mai târziu, băieții. S-au așezat și au început să lucreze, fiecare folosindu-se de obiectele din mâinile lor, depănând în același timp, proverbe, ghicitori, cântece în limba ucraineană și dansuri populare locale. Elevii care asistau erau curioși și entuziasmați de micii artiști din clasa I A.

Folosind metoda interactivă, prof. Ana Boiciuc a atras atenția celor din public că le va pune întrebări în legătură cu conținutul șezătorii. La sfârșit, artiștii au fost răsplătiți cu prăjituri și suc, iar celor din public, dna profesoară le-a pus întrebări, ca să vadă cât de atenți au fost. Celor care au răspuns corect le-a înmănat diplome.

Activitatea „Șezătoare la Rona de Sus” a fost o reușită. Pentru

asistat la această activitate metodică. În comună mai sunt femei care torc, țes la război stofă de lână pentru costume populare, cos cămăși populare locale, dar, din păcate, mai rar. Această șezătoare a fost un mod de socializare, de păstrare a portului popular local ucrainean.

Ileana DAN

O duminică binecuvântată la Rogojesti

Soarele s-a ridicat binișor trimițându-ne razele sale calde care reușesc să învingă o suflare ușor înțepătoare care vine dinspre N-E. Dar nimeni din cei care trec pe drum sau care se află deja în curtea spațioasă și pardosită cu pavele a sediului UUR-filiala Rogojesti nu ține seama de acea suflare din cauza faptului că e atât de albatru cerul și fără niciun nor și e atât de înalt că-ți vine să stai numai la aer, la soare.

E ora 10:00. Spre sediul filialei UUR se îndreaptă grupuri de copii mai mici și mai mari purtând costume ucrainene. Ei știu că azi vor da un spectacol închinat marelui și iubitului nostru poet Taras Șevcenko, a cărui zi de naștere este pe 9 martie (1814), dar o sărbătorim pe 8 Martie care este Zi Internațională a Femeii și ei mai știu că în după-amiaza acestei zile vor da un spectacol în cinstea tuturor femeilor.

Pentru aceste sărbători, în afară de copii, care au repetat dansurile și poeziile, au fost implicați și domnul președinte al UUR, filiala Botoșani, Victor Semciuc, dna profesoară de limba ucraineană, Iuliana Vatamaniuc, dl profesor de limba ucraineană Ionuț-Laurențiu Semeniuc și subsemnata.

Dna profesoară Iuliana Vatamaniuc a pregătit copiii care au recitat poezii de Taras Șevcenko. Tot ea a prezentat pe larg în fața spectatorilor biografia marelui poet ucrainean. A vorbit despre nașterea sa, despre copilăria sa tristă, despre părinții săi foarte săraci, despre talentul copilului la desen, cu ajutorul cui și în ce împrejurări benefice pentru el a cunoscut tainele picturii etc. A amintit faptul că în 1840 a fost tipărit „Cobzarul”, iar în 1841, poemul „Haidamacii”. Doamna profesoară a accentuat faptul că geniul poetului s-a născut din ura lui față de stăpânii iobagilor, față de feudali.

Suferințele poporului, lacrimile și tristețea lui au fost pentru poet acel izvor ce a păstrat în sufletul și în inima lui focul scânteietor care nu s-a stins niciodată.

Dna profesoară a continuat să vorbească despre arestarea poetului, deportarea lui apoi despre întorcerea poetului în Ucraina, despre trecerea sa la ceruri, despre faptul că opera lui Șevcenko a fost tradusă în mai multe limbi, inclusiv în limba română, despre dorința poetului de a fi înmormântat lângă râul Nipru care i-a fost îndeplinită.

În continuarea activității elevii au dansat și au cântat, au recitat poezii de Taras Șevcenko.

În după-amiaza aceleiași zile, respectiv, 8 Martie, Ziua Internațională a Femeii, subsemnata a vorbit despre cum, unde și de ce există Ziua Femeii. A vorbit despre demonstrațiile femeilor muncitoare din New York din anul 1857, apoi în 1908, femei curajoase își cereau drepturile: salarii mai mari, condiții de muncă mai bune, ore de muncă mai puține. A povestit despre Conferința Internațională a Femeilor de la Copenhaga, capitala Danemarcei, care s-a ținut în anul 1910, unde Clara Zetkin a propus ca femeile să aibă o zi a lor de sărbătoare, a spus că în 1911, la 19 martie, s-a sărbătorit pentru prima dată Ziua Femeii în patru țări din Europa: Austria, Germania, Danemarca, Elveția, a continuat să spună că abia în 1913 la o adunare importantă a femeilor s-a stabilit ca Ziua Femeii să fie pe 8 Martie, iar în 1914 această zi s-a sărbătorit în toată Europa, a mai amintit că ONU a recunoscut această zi abia în anul 1977, că acum Ziua Femeii se sărbătorește în 60 de țări din toată lumea. Subsemnata a prezentat câteva femei importante care au adus mari beneficii omenirii: Marie Curie - savant în medicină, unica femeie cu două premii Nobel, Valentina Tereșkova - prima femeie cosmonaut, Olha Kobyleanska - scriitoare, patrioată, Lesca Ukrainka - scriitoare, Marko Vovciok - scriitoare, Sofia Ionescu - prima femeie chirurg din lume, născută la Fălticeni, Florica Sas - prima femeie explorator, Hariclea Darclée - mare cântăreață, Lola Bobescu apreciată de Iehudi Menuhin „cea mai mare violonistă din lume”, Angela Gheorghiu - cântăreață, Marta Bibescu apreciată ca cea mai inteligentă femeie la vremea ei, Elena Văcărescu - prima femeie academician, româncă, Nadia Comăneci - sportivă.

Subsemnata a terminat discursul felicitând femeile prezente, dorindu-le sănătate întru mulți ani.

Domnul Victor Semciuc și dl Ionuț-Laurențiu Semeniuc au oferit flori tuturor femeilor prezente și nu erau puține la număr. A urmat spectacolul prezentat de elevi.

Femeilor care vor citi prezentul articol subsemnata le dorește să fie sănătoase și iubite întru mulți ani!

Olimpia IVANICIUC

Călugărul din munți

Este clar. Avea ceva pe suflet. Deși se purta la mănăstire ca un duhovnic obișnuit. Acolo se achița de toate obligațiile unui călugăr. Și totuși... Într-o noapte, după obișnuita rugăciune se retrase pentru odihnă... Aceasta i-a fost nefiresc de scurtă ca o fulguală de vis. Avea rucsacul pregătit și precum o nălucă, fără știrea părintelui stareț dispăru în noapte. Dar ce-l apucase că se pricopsi cu o asemenea sminteală. A făcut asta ca să scape de Ana lui Zăpăcitu cu care se iubise până la a o atinge... Și poate n-a procedat bine. Minune mare. Făcea cu ea un plod că bietul părinte care-i dăduse viață mai avea fete, toate ochioase, frumoase și cu ceva școală, așa, după posibilități. De aceea îi venea greu să le păzească fiind curțate de numa, numa... Era uneori zăpăcit cu sosirile lor nocturne de pe unde umblau, ce le putea păzi! Aiurea. Le mai căuta și noaptea, sătenii îi dau crezare. Copil de fată ar fi fost rușinea familiei... Ana lucra contabilă, dorea astfel să se ocupe mai mult de suflet, să se apropie cât mai mult de credința în Dumnezeu. Nu de altceva. Ana lui Zăpăcitu se ținea ca scaiul de el. La rândul său a fost pur și simplu speriat de hotărârea fermă a Anei că de n-o va lua de soție, se va sinucide! El nu dorea o tragedie în familia lui Zăpăcitu. Și nici n-o iubea... Cu toate că uneori o dorea... Și acum, în plină noapte, n-a mai reușit s-o revadă ros de gândul de a se refugia în munți și acolo, departe de oameni, fără frică de sălbăticiunile codrului, nu primea bani de la creștinul ajuns la el ci numai alimente. Și se ruga mereu, treptat tot mai mulți creștini urcau pîntenul de munte la sălașul lui. Și minunile nu întârziu să apară. Oamenii dușmani până mai ieri au devenit cei mai buni prieteni. Cei cuprinși în vârtoarea vrăjilor scăpau de ele. Necăjiții obțineau un codru de pâine, se înălțau capelițe prin intersecțiile drumurilor, biserica a fost acoperită cu lindab, avea clopot nou, gard așijde-rea. În zilele de sărbători creștine biserica devenea un furnicar de lume, se făceau multe fapte de milostenie. Iar Ana lui Zăpăcitu se... măritase!!!

Toți creștinii care ajungeau în munți la coliba călugărului Iosif îi atribuiau acestuia miracolul rugăciunilor.

Părintele stareț de la mănăstirea bucovineană se minuna la rându-i de puterea credinței fugarului Iosif în Dumnezeu. Iar acesta avea să se roage pentru restul zilelor sale pentru fericirea Anei.

Decebal Alexandru SEUL

ION ROBCIUC, *PUBLICISTICĂ* (București, 2014)

Dacă aș lua ca punct de plecare articolul din 1965, despre dialectele ucrainene din România, atunci, în anul acesta, 2015, se va împlini o jumătate de secol de cercetare, în domeniul lingvistic ucrainean, de când domnul profesor Ion Robciuc s-a dedicat problemelor ucrainene din România.

În toată această perioadă a scris nenumărate articole, studii, cărți de lingvistică publicate atât în revistele de specialitate din România, cât și din străinătate.

Lingvistul Ion Robciuc s-a dovedit a fi un cercetător care dă dovadă de multă acribie, de perseverență, de urmărirea a unei probleme lexicale, mergând până la ultima etimologie posibilă. Este un expert în limbile slave.

Cartea, despre care încerc să scriu câteva cuvinte, a apărut la Editura „RCM Editorial“, București, 2014. Volumul este masiv: 395 de pagini, format 17/24 cm. Titlul cărții este generic: *Publicistică*. Ar fi fost dificil să se găsească o altă denumire pentru un material atât de heteroclit, format din circa 180 de articole din domenii foarte variate, cum ar fi: relații interguvernamentale româno-ucrainene, despre ruteni, rolul minorităților naționale, despre cultura ucraineană, expoziții de pictură, despre multilingvism, despre foarte multe probleme de politică ucraineană din ultimii 13 ani, despre poetul național Taras Șevcenko sau despre Ivan Franko, despre Holodomorul din anii 1932-1933, din Ucraina, despre aspecte istorice și lingvistice ale contactului româno-ucrainean. Temele amintite sunt luate în ordinea apariției cronologice. Cele 180 de articole au fost publicate între anii 2000-2013, în „Curierul ucrainean“, nr. 77-244.

Cartea este prefăcută, cu mult har, de Corneliu Irod, cu unele amintiri, care merg până în miraculosul univers al visului din copilărie. De aici și nota profund subiectivă și sentimentală.

Ca să comentezi aspectele actualului volum, în profunzime, și ar merita acest lucru, atunci ar fi nevoie de, cel puțin, două volume cum este cel de față!

Așa că îmi propun să mă opresc doar asupra unor articole.

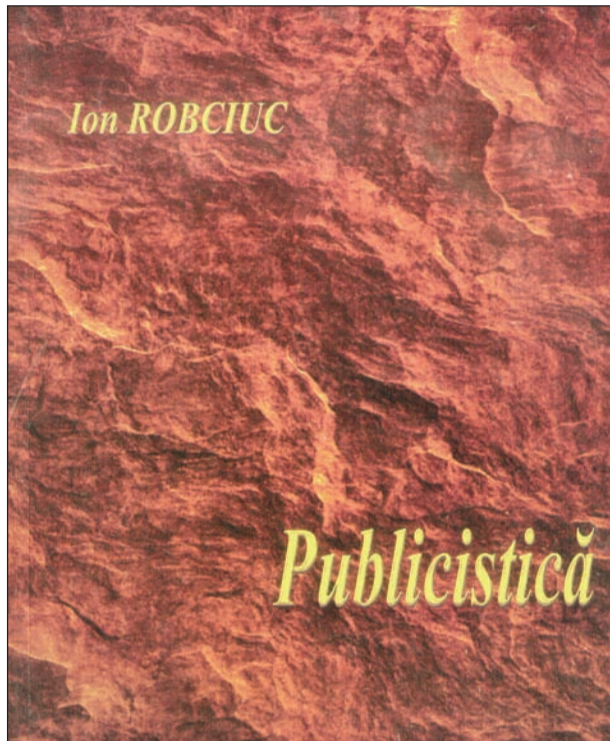
Sunt convins că sunt mulți cititori ai „Curierului ucrainean“ care vor să afle mereu noi informații despre trecutul strămoșilor lor, din România. Să știe când au venit pe aceste meleaguri, care este originea limbii ucrainene. De aceea mă voi opri, pentru început, asupra acestor probleme.

Ion Robciuc realizează o sinteză a trecutului limbii ucrainene în articolul „Despre originea limbii ucrainene“ (pag. 47). Această limbă face parte din grupul limbilor slave: rusă, bielorusă, polonă, cehă, slovacă, sârbă, croată, slovenă, macedoneană, bulgară.

Limba ucraineană s-a format în partea estică a teritoriilor slave. Un moment foarte important l-a constituit formarea statului unitar, Rusia Kieveană. În formarea limbii ucrainene a fost foarte importantă limba slavă veche. După acceptarea creștinismului - 988 - limba slavă bisericească a pătruns în Rusia Kieveană. După destrămarea statului kievean, teritoriile ucrainene au fost ocupate de Lituania. Din 1569 s-a încercat să se impună limba polonă în teritoriile ucrainene, dar limba rusă a continuat să existe. Letopisețele din secolul al XVII-lea sunt scrise în limba vie a ucrainenilor. În secolul al XVIII, prin valoroasa operă literară a lui Ivan Kotlearevskyi, se pun bazele limbii literare ucrainene. Poetul național, Taras Șevcenko, va fi întemeietorul limbii ucrainene literare contemporane.

Vom arunca o privire fulger și asupra venirii

ucrainenilor pe meleagurile românești. Aceste informații ni le oferă profesorul Ion Robciuc în articolul „Pe scurt despre ucrainenii din România“ (pag. 334). Din cercetările istorice aflăm că venirea ucrainenilor pe aceste teritorii se pierde în negura timpului. Pe bază de documente se vorbește despre prezența ucrainenilor în nordul țării noastre de prin secolele al XIV-lea - al XV-lea. Ucrainenii din nordul Dobrogei au venit în secolul al XVIII-lea, în jurul anului 1775 când, din ordinul Ecaterinei a II-a cea Mare, a fost desființată Sicea Zaporojeană. De atunci cazacii zaporojeni s-au stabilit în Delta,

apoi, cu timpul, au format mai multe localități. Ucrainenii din Caraș-Severin și Timiș au venit din Ucraina Transcarpatică în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea. Ion Robciuc scrie că, în ultimii 40 de ani, s-a observat o deplasare în masă a ucrainenilor din Maramureș în ținutul Timișoarei. Cercetătorul Ion Robciuc estimează vechimea ucrainenilor din Maramureș și din Suceava la aproximativ 700 de ani. Cele mai compacte comunități de ucraineni sunt în județele Maramureș, Suceava, Timiș, Caraș-Severin și Tulcea.

Mă voi opri, cu mare bucurie, asupra articolelor dedicate marelui poet național Taras Șevcenko. În cele 10 momente dedicate poetului național, Ion Robciuc propune tot atâtea ipostaze de admirație ale operei lui Șevcenko. Voi reda câteva titluri foarte sugestive: „Taras Șevcenko, scriitor de geniu“, „Taras Șevcenko - un strălucit artist ucrainean“, „Mondializarea lui Șevcenko“, „Taras Șevcenko și limba ucraineană literară“, „Actualitatea lui Taras Șevcenko“, „Taras Șevcenko în România“ etc.

În continuare voi încerca să evidențiez unele contribuții de bază ale profesorului și cercetătorului Ion Robciuc despre poetul „Cobzarului“.

După părerea lui Ion Robciuc, opera lui Șevcenko a avut o influență hotărâtoare asupra formării limbii literare ucrainene, începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, plecând de la limba populară ucraineană, în toate nivelurile limbii: fonetic, lexical, morfologic, sintactic.

Apoi, adaugă Ion Robciuc: „O altă trăsătură, nu mai puțin importantă, a limbii șevcenkiene, este și aceea că, pe lângă izvorul său popular predominant, în ea și-au găsit un loc structural cuvenit elementele limbilor literare slave vechi“ (pag. 26).

Dacă poezii romantici au folosit, din plin, aspectul formal ca izvor de inspirație folclorică, „Șevcenko - scrie Ion Robciuc - nu și-a stilizat operele după folclor. El fie le-a transformat, fie s-a bazat pe valorile estetice create de folclor. Creația sa originală s-a contopit organic cu folclorul ca formă de autoexprimare națională“ (pag. 27).

În opera sa poetică, Șevcenko va introduce și mulți termeni lexicali din viața militară, dar și din vocabularul slav bisericesc.

Talentul poetic șevcenkian a produs o osmoză perfectă între forme lexicale din regiuni diferite ale Ucrainei, realizând fenomenul inegalabil al limbii literare.

Spiritul iscoditor al cercetătorului Ion Robciuc scoate la iveală mereu fațete noi ale operei lui Șevcenko. Nu este de mirare, pentru că o creație literară valoroasă este asemenea unui diamant cu o mulțime de fațete care au mereu o altă strălucire, în funcție de perspectiva din care privești. Opera literară a lui Șevcenko este un asemenea diamant fantastic, miraculos care va da noi sugestii de valorificare estetică pentru generațiile viitoare.

Fiind profund ancorat în spiritul poporului său, Șevcenko a realizat aspectul specific național ucrainean iar, prin aceasta, a ieșit dintr-o granițe naționale sale, putând să graviteze pe orbita literaturii universale cum, deja, a început să fie receptat.

Ion Robciuc evidențiază unele aspecte specifice operei lui Șevcenko. În primul rând, cercetătorul scrie că: „lumea e captivată de principialitatea civică și puritatea morală a Cobzarului, de devotamentul lui față de dreptate și libertate“ (pag.73). În opera lui Șevcenko: „găsim cea mai frumoasă și mai puternică expresie a dragostei de țară; în opera sa e cuprinsă însăși esența vieții poporului ucrainean“ (pag.74).

La fel, ca marii creatori ai lumii, Șevcenko a fost un geniu, prin opera polivalentă lăsată posterității, prin varietatea formei și a genului literar. El a scris nu numai poezii, unde ar fi rămas un punct de reper etern, ci a excelat și ca dramaturg, ca prozator, ca gânditor, istoric, etnograf, folclorist, pictor, gravor. În toate aceste sectoare de creație, Șevcenko și-a pus amprenta personală, prin stilul original inconfundabil.

Prin Șevcenko respiră sufletul poporului ucrainean. El este doar un instrument de rezonanță genial al afirmării gândurilor, sentimentelor și emoțiilor poporului său.

Opera lui Șevcenko a rămas o sursă inepuizabilă de inspirație pentru artiști plastici, pentru compozitori. Ion Robciuc scrie că din „Cobzarul“ s-au inspirat compozitori care au realizat aproape 500 de opere; apoi s-au creat picturi, gravuri și sculpturi inspirate de poezia șevcenkiană (pag.130).

M-aș opri și asupra receptării operei lui Șevcenko în țara noastră.

Din cercetările minuțioase și răbdătoare ale lui Ion Robciuc au ieșit la lumină o serie de traduceri din opera poetului ucrainean în limba română, din secolul al XIX-lea până în zilele noastre.

Prima poezie a fost tradusă în anul 1886 și se numea „Ah, trei drumuri se-ntâlniră“.

Anul 1894 este mai bogat în traduceri. Acum se pot citi în românește poemele: „Haidamacii“, „Katerina“, „Sluga“, „Visul“, „Caucazul“, „Maria“.

În 1915, Sadoveanu va traduce poemul istoric „Ivan Pidkova“ și poezia „Livada de vișini în noapte“.

Mai darnic va fi anul 1952, pentru că cititorul român va putea lectura, în românește, 31 de texte poetice, traduse de Victor Tulbure.

(Continuare în numărul următor)

I. VINGA

Salutare Primăvară!

De 1 aprilie dați-mi voie să vă servesc cu o porție de păcăleli, ca să vă încredeți că vă sunt un prieten... adevărat.

La Bursa zilei, o pereche de sturzi galbeni dau peste cap prețul aurului. Două rândunele își fac plan de cuib, chiar sub balconul unui birou de cadastru.

Ziua pe ducă. Dinspre apus raze pe chipul unei icoane, într-o seară de denie.

Un cârd de berze, odihna veșniciei o gustă, planând.

Cel din urmă trosnet de mugur de nuc, luând parte la sorocul primăverii.

Același țărâit de tuburi cu neon, deodată cu înserarea, printre firme adie... Plimbare pe lac. Gânduri meditănd la o trestie gânditoare, așa cum e omul care vâslește.

Nori albi plutitori în oglinda lacului din parcul I.O.R.; rațele după ei.

Stele se aprind, înlănțuind înalte turnuri cu spații de birouri lăsate în voia unui posibil tun imobiliar.

Pergole de lemn schițează verticale privegheri sub lună; sau o seară de plimbare în doi prin rondul Grădinii Cișmigiu - tot aia-i!

Zi de post. Guguștiucii cântă pe stomacul gol, cât le ține gura.

Pomii toți sunt numai floare, în grădinile îmbălsămate de miros „bio“.

Doi sticleți fulgi de pene adună, fragmente de paie...

Își fac un mic foișor în crâng.

Vremea e și bună și mai puțin bună; întocmai ca și inimile noastre...

Berzele au trecut la treabă: fac pentru doritori însămânțări „in vitro“. Casa de Asigurări Zodiacale le decontează procedura.

Toboganele din clasicele locuri de distracție pentru cei mici, peste noapte, stând pe vechile lor „coline“.

„Aspectul iernii“ mai persistă, expus în spațiile transparente de preparare și ambalare a fulgilor de popcorn.

Love story - două primăveri într-o inimă: el o iubește și pe „ea“!

Buchetul de flori naturale, reînvie: tonifică două inimi fericite.

Dacă ochiul ar fi lacul, fără sufler, eu nu mi-aș putea oglindi în această primăvară dragostea.

Mititică publicitate: Schimb ciripit de bătrân „gacicar“ cu tril de „privighetoare“, în travesti! [Sic!]

Pregătiri pentru minivacanța de 1 Mai. Pe o alee ce duce spre mare, printre ultimele căsuțe din lemn, câțiva lucrători se îndreaptă spre plajă.

Lunca se pregătește de Eurovision. Peste corola unei flori - o tonalitate: albina ca un tremur de diapazon.

După coduri duhovnicești de avertizare ferice - iată: „Floriile cu soare și soarele cu Florii“!

Zarzar în floare. Învăluită în petale de Înalt Mister, noaptea de Sfânt Paști. Slujba Învierii s-a sfârșit - cel din urmă Amin rostit mai prelung...

Pe clopotnițe de biserici,
Schituri și mănăstiri,
Cum raze pier și învie
Primii aburi de rouă,
Tot așa va fi
ZIUA ÎNVIERII noastre,
Căci HRISTOS A ÎNVIAT!

Inima și Evanghelia...
Una rupe
Pecețile celeilalte
Și lumii întregi răspund:
ADEVĂRAT A ÎNVIAT!

Mihai MATEICIUC

Arbori cu rime

O noutate, dacă nu premieră, este apariția unui volum de poezii în limba română, cu totul deosebit.

Ca să dezlegăm enigma, este vorba de un volum de poezii intitulat „Arbori cu rime“ alcătuit din creațiile elevilor de la Școala Gimnazială din localitatea Arbore, județul Suceava, sub conducerea profesoarei Anna Ruști, autoare a numeroase poezii și povestiri în limba ucraineană publicate în revista „Naș holos“ a Uniunii Ucrainenilor din România.

După cum a răspuns Anna Ruști la întrebarea de când datează poeziile elevilor introduse în culegerea „Antologia de poezii pentru copii de la copii“, am aflat că începuturile acestei implicări datează de acum douăzeci de ani. De atunci au început elevii să creeze versuri, iar acum, când s-a umplut „tolba“ s-a trecut la scoaterea la lumină a eforturilor acestor mici și mari talente.

Trebuie scos în evidență faptul că doamna profesoară Anna Ruști, scriitoare, este ea însăși un talent rar, având în vedere creațiile sale literare publicate și altele care își așteaptă rândul la tipar.

Am cunoscut-o pe doamna profesoară Anna Ruști cu ocazia sărbătoririi a 225 de ani de activitate a Școlii Generale din comuna Rona de Sus, județul Maramureș. Acolo doamna profesoară a luat cuvântul și a vorbit pe larg despre viața ei de elevă, apoi despre etapa liceală, iar la sfârșit, pentru consolidarea celor povestite, a demonstrat cu culegerea de poezii care i-a fost tipărită cu foarte puțin timp înainte, subliniind faptul că era în faza de debut. Cu această ocazie am primit în dar culegerea amintită după care a urmat o colaborare prin schimburi de idei și compuneri de poezii și muzică. Astfel doamna profesoară a scris pentru antologia mea de cântece „Floare de cireș“ pe cuvinte ale poezilor ucraineni din România. După aceea a scris o poezie dedicată corului mixt ucrainean din Copăcele „Zelena lișcina“ (Alunul verde).

În privința culegerii de poezii „Arbori cu rime“, trebuie precizat faptul că elevii pe care i-a instruit și educat doamna profesoară s-au inspirat nu numai din natură, din viața cotidiană a elevilor, ci și din viața și activitatea profesoarei lor, din munca ei, din creația ei. Nu întâmplător, doamna prof. drd. Maria Daniela Andrașciuc de la Colegiul Național „Dragoș Vodă“ din Sighetu Marmăției, în prefața culegerii de poezii „Arbori cu rime“, la pag. 3, al. 2, afirmă că „Opțiunea de a elabora antologia este generată de dorința doamnei profesoare Anna Ruști de a cuprinde într-o carte gândurile, sentimentele, dilemele, durerile, visele copiilor pe care i-a slujit o viață întreagă“.

După cum se vede în antologie, copiii reflectă în creațiile lor satul în care locuiesc viața lor cotidiană cu tot ce mișcă și nu mișcă în el, istoria, școala, mama, natura, sărbătorile religioase și laice.

În poezii apare figura deosebită în viața copiilor, și anume dascălul care îi înlocuiește temporar pe părinți și joacă rolul de moderator.

Cine-i iubește pe copii, nu poate trece indiferent pe lângă versurile din poeziile „În sat la mine“, „Chemare“, „Primăvară, unde ești“, „Primăvară curajoasă, ai gonit iarna de-acasă“ din poezia „Cântec de primăvară“, „Un sărut îți dăruiesc“ din poezia „Pentru tine, mamă“. Dar ce poate fi mai frumos ca „Mama, când tu m-ai născut, a fost o sărbătoare, în grădină m-ai adus și-ai sădit o floare“ din poezia „Floarea ta“ (pag.55) și asemenea „perle“ se găsesc până la sfârșitul culegerii.

Culegerea „Arbori cu rime“ este plină de asemenea expresii care reflectă sinceritatea copiilor, dar și instruirea și educarea lor de către doamna profesoară Anna Ruști de a ști să-și exprime gândurile și sentimentele.

Este foarte important că nu numai dascălii, ci și alte categorii de cititori să intre în posesia acestei cărți deosebit de valoroase din punct de vedere moral și instructiv, pentru a se convinge de câtă muncă au depus elevii doamnei profesoare Anna Ruști de la Școala Gimnazială din localitatea Arbore.

Ivan LIBER, profesor pensionar

(Urmare din numărul anterior)

Aceasta, fiindcă Șevcenko precizează în continuare: „Un viitor pentru mine parcă n-ar exista“. Singura lui ieșire - să-și găsească sprâncenata - o movilă-naltă. O și mai clară exprimare a plăcerii tragicului, conform concepției lui Johannes Volkelt, decurge din scrisoarea lui Șevcenko către A.I. Lyzohub: „...voi relata cum am fost purtat pe acea mare, cum mă pierdeam prin acea stepă fără margini (...). Acuma sunt viu, sănătos și dacă nu-s foarte fericit (= dramatismul situației - I.R.), atunci barem vesel (= consonanța stării poetului cu aceea a eroului din nunta-

Sensul personificării șevcenkiene a metaforei universale nuntă-moarte

moarte, apreciată în unele cântece drept „nuntă“ veselă, ceea ce consonă cu mult discutata împăcare sufletească mioritică - I.R.). Când în prima parte a anului 1849 dureră îndurată nu trecuse, ci a devenit o „achiziție“ obișnuită a sufletului, exprimarea poetică de către Șevcenko a consonanțelor sale simțăminte cu acelea din modelul poetic nunta-moarte au constituit, poate, o satisfacție literară, fapt mărturisit, de altfel, de poetul însuși în poezia „Trec anii mei“, scrisă în

prima jumătate a anului 1849, la Kos-Aral, care în traducerea lui Tulbure pierde nuanța dramatică, devenind ușor elegiacă: „Trec anii mei cum trec târziile căruței./ Când lung în stepă vântul toamnei geme./ Uitarea gândul meu să mi-l mai cruțe./ Pe tănuite foi am scris poeme“.

Deși în poezia lirică, „La ce bun să mă însor?“, principala formă a expresiei este comunicarea directă, ce lasă impresia prezenței eului liric (posibil de identificat cu autorul

însuși), această bucată nu este eminemamente una autobiografică, ci, într-o anume măsură, o transformare de către Șevcenko a sentimentelor sale într-o nouă realitate spirituală, consonantă cu starea lui sufletească, în care, luând în considerație întreaga sa operă, putem întrevedea aspecte abia perceptibile ale filosofiei durerii existențiale, o anume estetizare a existenței și propriilor sale stări.

Ioan REBUȘAPCĂ

„MOARA POVEȘTILOR“ - O LECȚIE DE ISTORIE

Antoine de Saint-Exupery spunea că toți adulții au fost și ei cândva copii, dar numai o parte dintre ei își mai aduc aminte de asta. Este vorba, bineînțeles, de sentimentele și trăirile care reîncarcă sufletul, deoarece omul trăiește de două ori în viață: o dată în copilărie, iar a doua oară în amintirea despre ea. Nu cred că există om pe lume să nu știe o poveste, să nu fi auzit sau să nu fi spus măcar o dată în viața lui o poveste. Iar poveștile, după cum spune și autoarea (traducătoarea) acestui volum, sunt un „uimitor buchet de flori ale înțelepciunii populare și au ca izvor de inspirație folclorul“, iar folclorul după părerea renumitului savant american Alan Dundes este „etnografia autobiografică“ a unui popor.

Poporul ucrainean, în lunga căutare pe diferite căi a propriei sale identități naționale a trecut printr-o serie de etape. O parte importantă a acestui proces a fost comunicarea între generații, iar folclorul a jucat un rol important nu numai în această înculturare sau enculturare, cât și în formarea conștientizării propriei identități.

Olga Andrici tocmai transmite către o nouă generație o serie de povești, unele dintre ele istorice, adevărate epopei ale neamului ucrainean. O asemenea carte este binevenită cu atât mai mult, cu cât în ziua de astăzi, eroii de dimensiuni mitice lipsesc pentru că suntem cu toții, după cum spune psihanalistul italian Luigi Zoja, autori ai afirmării Occidentului și ai epopeii lui. Acum nu mai există protagoniști, există doar un cor și, totuși, nu ne recunoaștem în aceste mari victorii și ne întoarcem cu o emoție din ce în ce mai crescândă spre lumea primitivă și rurală, spre lumea poveștilor, spre „Moara poveștilor“, spre acele epopei, care se situează undeva între istorie și mit. Mythos la origine nu înseamnă o evocare inventată, distinctă de cea adevărată, ci o narațiune în sens absolut, dotată cu autoritate și emoții. Mitul stabilește o legătură aparte atât cu cel care îl povestește, cât și cu cel care îl ascultă. Este locul spre care converg imaginile mentale cele mai convingătoare. Omul are o nevoie acută de mit, de epopee, dar mai ales de narațiune pentru a se identifica cu alte figuri umane. Nu îi sunt suficiente numai lucrurile care nu îi tulbură singurătatea. Creștinismul a redimensionat amploarea mitului, restrângându-l în interiorul Sfintei Scripturi. Dar în civilizația greacă, mitul își păstra poziția absolută - prin faptul că era destinat nu atât să fie interpretat, cât mai ales ascultat, nu era destinat adevărului obiectiv, ci salvării. El s-a autorealizat în forme istorice, artistice și militare, iar după ce și-a îndeplinit această misiune, a dispărut.

Poveștile pe care ni le aduce Olga Andrici sunt adevărate lecții de istorie pe care ar trebui să le cunoască fiecare ucrainean. Legenda Kievului - capitala Ucrainei de

astăzi, în trecut capital Rusiei Kieve - „vechiul loc - al slavilor leagăn“ - statul predecesor a trei națiuni slave răsăritene din zilele noastre: Belarus, Ucraina și Rusia, legenda pe care o întâlnim nu numai în Cronica lui Nestor, ci și în operele multor autori ucraineni, dar și străini ca de pildă în romanul „Floris dragostea mea“ al scriitoarei de origine franceză Jacqueline Monsigny unde apar întemeietorii

Kievului: Kyi, Choryv și Lebid, autoarea nu pomeneste de Șcek. Kyi își făcu lăcașul pe un munte, pe care-l numi „Muntele înțelepciunii lui Dumnezeu“, iar Choryv se așeză într-o vale pe care o botează „Valea curajului îngeresc“. Lebid a venit să locuiască pe malul unui râu pe care-l numi „Curtea neprihănirii“. Toți trei întemeiară Kievul. Mai întâi înălțară „Poarta de aur“. Nu puteau să treacă prin ea decât oamenii cu inima curată. Toți ceilalți erau străpuși pe loc de o săgeată de diamant care le fura sufletul. Interesantă este și povestirea-legendă a lui Antin Lotoțkyi despre Kievul din vremea cneazului Kyi - o frumoasă poveste de dragoste - despre care nu pomenesc cronicarii vremii și nici istoricii de astăzi - o legendă plăsmuită de autor, probabil, în care sunt prezentate multe din obiceiurile Ucrainei precreeștine, precum și zeii mitologiei slave.

La fel și unele personaje din basmele și legendele prezentate în carte fac parte din istoria poporului ucrainean. Nu există ucrainean pe lume care să nu fi auzit de Kyrylo Kojumiaka - Chirilă Pielarul - acesta este simbolul viteazului ucrainean, purtătorului de biruință, personajul basmului eroico-fantastic atât de larg răspândit, încă din timpurile Rusiei Kieve. Prima dată îl întâlnim în „Cronica lui Nestor“. De atunci el devine întruparea vitejiei poporului ucrainean. Portretul eroului legendar atât de slăvit în literatura ucraineană de poezii Oleksandr Oles, Ivan Kocerha, Pavlo Tycina și alții.

Nestor, în cronică sa, spune că, în anul 993, cneazul Volodymyr se pomeneste cu pecenegii de dincolo de râul Sula. Merge împotriva lor și îi întâlnește la râul Trubeja, lângă un vad unde este astăzi Pere-

iaslavul. Armata lui Volodymyr era de o parte a râului, iar armata pecenegilor de cealaltă parte și nici unii, nici alții nu îndrăzneau să treacă râul. Atunci domnitorul pecenegilor a venit până la mal, l-a chemat pe cneaz și i-a propus: „Trimite pe unul dintre oamenii tăi și eu voi trimite pe unul dintre ai mei; ei se vor lupta și dacă omul tău iese biruitor, timp de trei ani nu voi mai purta război cu tine; dacă însă învinge al meu, atunci ne vom lupta trei ani“.

Volodymyr întorcându-se în tabără a întrebat dacă e cineva care ar vrea să se lupte cu viteazul ales de principele pecenegilor, dar nu s-a găsit nimeni. A doua zi au venit pecenegii cu omul lor gata de luptă, dar din oastea lui Volodymyr nu ieșea nimeni să lupte cu el. Necăjit, cneazul trimise să caute un asemenea viteaz. Atunci a venit la el un bătrân și i-a spus: „Principe, eu am un fiu mai mic acasă; aici am venit cu alți patru și el a rămas; din copilăria sa nimeni n-a putut să-l biruie. Într-o zi îl certai când el tăbăcea o bucată de piele; atunci el se supără pe mine și cu mâinile sale rupse pielea în bucăți“.

Auzind acestea, Volodymyr s-a bucurat și a trimis să-l caute pe tânăr. Când l-au adus în fața cneazului și când a aflat ce vrea cneazul de la el a spus: „Principe, eu nu știu dacă mă pot măsura cu el; să fiu pus la încercare: nu se găsește cumva pe aici un taur mare și puternic?“. Imediat a fost adus un taur mare și puternic pe care l-au ars cu fierul înroșit și i-au dat drumul. Taurul a trecut pe lângă tânăr, iar acesta l-a prins și a smuls de pe el o bucată de piele cu tot cu carne. Atunci cneazul a spus: „Tu poți să te lupți cu acest peceneg. A doua zi au venit

pecenegii și au început să strige: „N-aveți nici un om? Iată al nostru a venit“.

Tânărul ieși înaintea pecenegului, iar acesta a început să rădă de el, deoarece era mic de statură. Dar când au început să se lupte acesta l-a strâns pe peceneg în brațe atât de tare, încât l-a sufocat și l-a trântit la pământ. Atunci oastea lui Volodymyr a început să strige, pecenegii au luat-o la fugă. Volodymyr a zidit o cetate în acest vad, pe care a numit-o Pereiaslav (cronicarul Nestor face aici o confuzie, deoarece orașul Pereiaslav este mai vechi de anul 933 - M.H.T).

Alături de Chirilă Pielarul întâlnim și alte personaje istorice la fel de importante precum Illia Muromet sau Illia Muroveț (vezi „Ilie Muromet și tâlharul Mierloi“) - călugărul și sfântul din Lavra Pечerska și alții. De asemenea, întâlnim și pe cazacul, întotdeauna hătru și neînfricat, precum cel gogolian din „Scrisoarea pierdută“ sau cazacul Mamaryha din povestea cu același nume.

Multe ar mai fi de spus despre poveștile alese cu mare grijă, din miile de povești ucrainene, eu am vrut doar să subliniez caracterul lor istoric, dar sunt sigur că cititorul a gustat deja din farmecul basmului ucrainean tradus cu atâta măiestrie de Olga Andrici, care iată, după cărțile „Roxolana“, „Basme din patru zări“ și o monografie inedită, care oglindește viața și activitatea tatălui său - patriotului Hnat Poro-hivskyi, pe care a scris-o împreună cu istoricul Vadim Guzun, vine să ne bucure sufletul cu un nou volum de basme.

Mihai TRAIȘTA

ÎNTOARCERE

Prin fereastra vagonului
Văd satul strălucind în zare.
Tresar...
Iar inima îmi bate tare
La răscruce îmi pun o întrebare:
- Încotro?
Azi, bătrân, mă-ntorc
Pe aceeași cale.
E mult de atunci; bucurii
puține!
Unde sunt tovarășii de joacă?
Unul să-mi apară-n cale
Răsfoind amintirile cu jale,
Tresar din nou
În ceasul de singurătate
Amăgindu-mi gândurile.
Mă opresc la marginea tăcerii.

Livia COVACI

PARODIE

Livia COVACI

ÎNTOARCERE

Din microbuzul de Italia
Văd deja comuna mea,
Ruscova...
Despărțirea a fost grea,
Șapte ani în Padova,
La munci.
Azi, gata!
Am revenit acasă.
Simt după cum
Se zguduie mașina pe drum.
Dar ce-mi pasă,
Sunt printre ai mei acum!
Așa am crezut; tresar
Tovarășii mei de odinioară
Încă nu au revenit
În țară.
Mă învăluie necazul.
O să mă reîntorc cu microbuzul!

Lucian PERȚA

Discursul Președintelui rostit la festivitățile prilejuate de aniversarea a 23 de ani de la crearea Serviciului de Securitate al Ucrainei

Mult stimată asistență,

Alaltăieri, la Luțk, a fost înmormântat Viktor Mandzyk, ofițer de securitate ucis în mod cinic lângă Volnovaha. Veșnica lui pomenire! Pentru noi este o datorie de onoare să-i găsim și să-i pedepsim pe criminali. Am dispus și am ordonat tuturor structurilor de forță ale Ucrainei să declanșeze o amplă operațiune menită, pe de o parte, să ducă la pedepsirea celor vinovați, iar, pe de altă parte, la continuarea cauzei pentru care a luptat Viktor Mandzyk...

Astăzi, odată cu cea de a 23-a aniversare a creării Serviciului de Securitate al Ucrainei (SSU) noi aniversăm de drept a doua lui naștere...

Așa cum într-un singur an am creat o nouă armată, la fel de repede am pus pe picioare și un nou serviciu special al Ucrainei deja călit în condițiile războiului hibrid împotriva Ucrainei - militar, informațional, psihologic și economic. Pe acest front de luptă pentru apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei își desfășoară activitatea ofițerii SSU.

În activitatea Serviciului mai sunt încă neajunsuri. Despre aceste neajunsuri vorbesc deschis cu conducerea superioară a SSU. Cred că nu ar fi corect să discut despre ele în mod public și, cu atât mai mult, cu prilejul aniversării. Ele fac obiectul unor discuții curente. Important este că, deși nu demult țara nu avea un serviciu de securitate, acum avem și încă unul foarte eficient. În orice caz, dacă acum un an, am fi avut ca acum Serviciul de Securitate, am fi descoperit la timp conspirația din Crimeea, pe cea din Donbas și am fi preîntâmpinat moartea a mii de ucraineni. Ucraina plătește acum un preț extrem de mare pentru că, cu un an în urmă, nu am avut SSU care să reacționeze la cumplita provocare la adresa existenței Statului Ucrainean.

SSU a intrat primul în luptă cu agresorul și tot el a suferit primele pierderi omenești. Este vorba de ofițerii „Alfa”, credincioși jurământului de credință față de țară, care încă la 13 martie 2014, s-au confruntat cu banda de separatiști.

În operațiunea antiteroristă a Ucrainei au luat parte patru mii de lucrători ai SSU, 67 fiind răniți, iar șapte uciși. Colonelului Oleksandr Anișcenko și maiorului Ruslan Lujevskyi le-a fost conferit titlul de Erou al Ucrainei. Adâncă plecăciune rudelor și prietenilor eroilor.

Lucrătorii Serviciului de Securitate al Ucrainei nu întâmpină sărbătoarea lor profesională în săli festive, la concerte și petreceri, ci pe câmpul de război hibrid împotriva statului nostru.

Așa că vă rog să-mi permiteți, mai întâi, să-i salut pe colegii care, în acest moment, sunt față în față cu agresorul străin în zona operațiunilor antiteroriste, pe front. Ei își execută misiunile conducându-se după jurământul de credință dat în fața poporului Ucrainei, după propria lor conștiință și după sentimente de înalt patriotism. Nu întâmplător conducerea Centrului antiterorist a fost atribuită reprezentanților Serviciului de Securitate al Ucrainei și asupra lor cade principala responsabilitate.

Nu există zi lăsată de Dumnezeu să nu aveți de a face cu o activitate subversivă de o amploare fără precedent desfășurată de serviciile

speciale ruse care folosesc o rețea de agenți formată de-a lungul anilor și numeroase grupuri de diversione.

Ce mai așteaptă de la SSU opinia publică ucraineană și ce îi solicit eu ca Președinte al Ucrainei și comandant suprem al Forțelor Armate? O ripostă eficientă dată agresorului extern, teroriștilor și diversioniștilor, agenților ruși și provocatorilor, o luptă fără compromisuri cu trădătorii, cu coloana a cincea și, nu în ultimul rând, sau poate chiar în primul rând, cu corupția. Am convingerea că demararea activității Biroului Național Anticorupție nu înseamnă că SSU nu mai are și în continuare răspunderi pe frontul luptei împotriva corupției.

Potrivit Serviciului de Securitate al Ucrainei, în cursul anului 2014, 358 de persoane cu funcție de răspundere au fost încunoștințate că asupra lor există suspiciunea de a fi comis acte de corupție. Este mult, dar nu suficient. Din datele serviciului special rezultă că au fost demarate 927 de dosare penale pentru acte de corupție. Sper că SSU va declanșa o ofensivă și mai puternică asupra schemelor de corupție și asupra economiei subterane.

Trebuie să vă asanați și propriile rânduri. Așa cum s-a întâmplat zilele acestea cu un colonel al SSU care a desfășurat un comerț intens cu permise de trecere din zona operațiunilor antiteroriste. A fost prins în flagrant. Bravo vouă că nu vă este frică să scoateți gunoierul din casă, deoarece societatea ucraineană ne va aprecia activitatea doar pe baza acțiunilor noastre eficiente.

Apoi, consider inacceptabilă orice manifestare de separatism. Fermitatea voastră este cu totul justificată pentru a nu plăti apoi iarăși prețul atât de trist ca acela pe care îl plătește acum poporul ucrainean și Ucraina. Serviciul de contrainformații al SSU a devenit o adevărată avangardă.

Este vorba de specialiști curajoși care neutralizează grupurile informative diversioniste. Nu trece o zi ca în zona de operațiuni antiteroriste, la Harkiv, Dnipropetrovsk, Odesa, Zaporijjea, Herson, Mykolaiv, Kiev și în alte orașe, Serviciul de Securitate al Ucrainei, luptând eficient împotriva terorismului, să nu rețină potențiali diversioniști. Și numai mulțumită vouă asigurăm pacea și liniștea cetățenilor ucraineni.

O atenție deosebită trebuie acordată încercărilor Moscovei de a lovi din interiorul Ucrainei. Dușmanul ne-a vlăguit economia prin agresiune militară și blocadă impusă mărfurilor noastre ceea ce afectează grav nivelul de trai. În paralel, el încearcă să creeze o rețea de organizații pseudopatriotice care, speculând dificultățile temporare, să-i instige pe oameni, provocând o reacție care să justifice intervenția lor din afară, mergând până la ocupare. El nu cruță resurse pentru acest pas, dar eu am convingerea că SSU va continua să-i descopere pe provocatorii lacomi de ruble rusești.

Stimați lucrători ai SSU,

Scopul reformării Serviciului de Securitate al Ucrainei este crearea unei structuri eficiente cu specialiști bine pregătiți, dotate cu mijloace materiale și tehnice moderne. Transformarea SSU trebuie să corespundă standardelor și criteriilor

NATO și ale Uniunii Europene. Serviciul de Securitate al Ucrainei nu trebuie să semene sub niciun aspect cu monstruosul KGB și nici prin cap nu trebuie să-i treacă cuiva să vă numească cechiști. Vechile practici NKVD-KGB trebuie să rămână pentru totdeauna în trecut; serviciile speciale ucrainene nu se vor mai ocupa niciodată de represiuni politice.

Chiar și în condițiile de război trebuie întărit controlul civil asupra activității SSU și trebuie atrase instituțiile societății civile la elaborarea unor soluții comune și eficiente în domeniul securității naționale. Totuși, trebuie întărite competențele SSU în sfera activității de contrainformații, a luptei împotriva terorismului, apărării statalității, suveranității și ordinii constituționale, a valorilor democratice ale societății.

Mult stimată asistență,

Aș dori ca astăzi, de ziua voastră, să adresez cuvinte de aleasă mulțumire fiecăruia dintre voi, deoarece pe umerii voștri apasă, acum, cea mai mare și mai grea sarcină.

Mulțumiri luptătorilor din cadrul subunităților speciale care, cu riscul propriei vieți, îi fac inofensivi pe teroriști, lucrătorilor serviciului de contrainformații care contracarează activitatea de spionaj și subversivă a serviciilor speciale dușmane, demascând și lichidând rețelele de spionaj. Mulțumiri lucrătorilor din subunitățile de apărare a statalității naționale care luptă, pe zi ce trece, tot mai eficient împotriva manifestărilor separatiste, anchetatorilor care îi trag la răspundere penală pe teroriști, criminali, separatiști, pe toți aceia care comit acte criminale împotriva Ucrainei și a poporului ei. Mulțumiri subunității speciale care luptă împotriva corupției, contrabandei și traficului de narcotice și, chiar dacă e o zi de sărbătoare, trebuie să spun că cele mai multe plângeri din partea societății privind calitatea activității, care, din păcate, sunt îndreptățite, se referă la aceste aspecte.

Mulțumiri speciale acelora dintre voi care desfășoară o muncă titanică pentru eliberarea militarilor și cetățenilor ucraineni luați prizonieri de teroriști susținuți de ruși. Aproape 2,5 mii de concetățeni de-ai noștri au fost readuși acasă în familie, inclusiv, cu sprijinul centrului specializat al SSU.

În momentul de față, când se pune problema păstrării suveranității, integrității teritoriale și independenței statului nostru, cred cu tărie în patriotismul și forța SSU, în capacitatea lui de a apăra statul, că sunteți adevărați patrioți ai Ucrainei, fii credincioși ai poporului ucrainean.

Fie ca compatrioții voștri care respectă legile să vă respecte, iar dușmanii Ucrainei să se teamă de voi. Dragi prieteni și stimați colegi, „La mulți ani!” cu prilejul sărbătorii profesionale.

Slavă Ucrainei!

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape